

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI
BUDAPEST, HONGRIE

FM3 / 9169

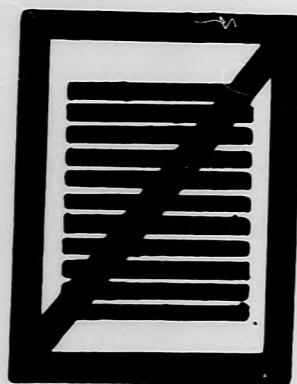
1962 : SZEPT.
19

A MIKROFILMEZÉSBŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT
LAP

AZ EREDETI DOKUMENTUMBAN A LAP ÜRES

AZ EREDETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK

AZ EREDETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

MAGYAR TÁVIRATI IRODA. BELFÖLDI HÍREK
1962. /évf. nélk./ jan. 1-dec. 31.

Hiány: jan.19. 29.lap; jan.24. 39.lap; márc.7. 19.lap;
márc.21. 43.lap; márc.23. 39.lap; ápr.26. 13.lap; ápr.27.
5.lap; máj.14. 35-36.lap; máj.16. 17.lap; máj.29. 31,39-?
lap; jún.2. 37.lap; jún.11. 37-?lap; jún.12. 7.lap;
jún.13-jún.14., jún.22-jún.23., jún.28., júl.11. 11.lap;
júl.17. 23-26.lap; aug.28. 33.lap; szept.14. 45.lap;
szept. 17. 27.lap; szept. 28. 4, 57.lap; okt.1. 23.lap;
okt.24. 33.lap; okt.28. 3.lap; nov.5. 27.lap; nov.19. VII.
lap; nov.21. 19.lap; nov.24. 7,16.lap; dec.4. 3-6.lap;
dec.8. 43.lap.

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume utca 6-7. Telefon: 150-400, 360-400

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti, b e l f ö l d i h i r e k

1962. szeptember 19.

bb. 1. tizenhárom évi munkával elkészült a magyar nyelv értelmező szótára - országh lászló professzor a szerkesztés tapasztalatairól és a további feladatokról

i ms/tm/e sr.

1962. szeptember 19.

a napokban hagyta el a sajtót a magyar nyelv értelmező szótárának hetedik, befejező kötete. a jelentős tudományos vállalkozás befejeztével a szerkesztőbizottság egyik vezetője, dr. országh lászló professzor a következőket mondotta az mti munkatársának:

- a szótár elkészítetetésével a magyar tudományos akadémia régi hiányt pótolta. az egyetlen nagyobb szabású, tudományos igényű magyar értelmező szótár, özuczor gergely és fogarasi jános hatkötetes alkotása, ugyanis kerekén száz évvel ezelőtt jelent meg.

- az új szótár megalkotásakor a 20. század közepén, 1950-1960 között beszélt magyar nyelv rögzítése, feldolgozása volt feladatunk, hiszen a szerkesztőbizottság 1949-ben kezdte munkáját. ez az évtized, a szocializmus építésének időszakában, a maga hallatlanul gazdag társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális fejlődésével nyelvünkre is hatással volt. feladatunk volt továbbá a multszázad irodalmi nyelvének szótári feldolgozása, mert ifjúságunk és olvasóközönségünk ma is nagyrészt e korszak irodalmi termékein nevelődik.

- a munka óriási méretű anyaggyűjtéssel kezdődött. az élő nyelv rögzítésére mintegy 400 000 adatot gyűjtöttünk össze szép irodalmi alkotásokból, a napilapok cikkeiből, iskolai tankönyvekből, pártpublikációkból és más dokumentumokból. az óriási anyag cédulázását részben gépesítettük: versszakokat, szövegrészeket rotaprinten lehuzaatva az egyes példányokon mindig más szót húztunk alá. a multszázadbeli irodalmi nyelv csaknem egymillió céduláját pedig az akadémia több mint 60 évvel ezelőtt megindított nagyszótári gyűjtésének négy-millió cédulájából válogattuk ki. ebben a válogatásban a század 25 legrésztvevőbb írójának munkáit vettük alapul.

- az egybegyűjtött hatalmas anyag lehetővé tette, hogy a szerkesztőbizottság megállapítsa az egyes szavak különböző jelentésárnyalatait. ez rendkívül nehéz feladat, hiszen a szavak jelentése a beszélők neme, kora, származása, stb. szerint is igen változatos lehet. a feladat nehézségét mutatja, hogy mintegy 1.500-2.000 szócikket nyolcszor, tízszer is át kellett dolgozni, hogy tisztázhassuk és megfelelően körülírhatjuk az összes jelentés-árnyalatokat. /folyt. köv./

bb. 1. /tizenhárom évi...folyt./e

a szavak értelmét és helyes kiejtését gyakran körkérdés formájában állapítottuk meg és ebbe a bizottság tagjain kívül ismert színészeket, írókat, pedagógusokat és más foglalkozásukat is bevontunk.

- ezt a módszert alkalmaztuk annak megállapítására is, hogy a szavak jelentését, vagy használhatóságát hogyan módosítja a társadalmi helyzet. a gezemice, pofázik, berug, stb. szavakat fesztelen beszélgetésben például nyugodtan használhatjuk, de semmiképp sem kerülhetnének egy törvény szövegébe, vagy hivatalos iratba. a kiadványoz, foganatosít, folyamatba tesz, stb. kifejezések viszont köznapiban beszélgetésben legfeljebb tréfásan használhatók. a becéző, finomkodó, irónikus, vagy nagyképű jelentésárnyalatok tisztázása szintén bonyolult feladat. ráadásul itt még a generációk közötti különbségek is nehezítik a helyes értelmezést.

- az értelmező szótár 58 000 önálló szócikken kívül 21 000 értelmezett szókapcsolatot is magában foglal. nemcsak a szavak leggyakoribb kapcsolatait tárja fel, hanem pontosan megadja az olyan szókapcsolatok értelmét is, amelyeknek jelentése eltér az őket alkotó tagokétól. /kevert por, apja fia, apjára üt, kerekét old, stb./ a szavak különböző jelentéseit, stílusértékét 115 000 irói idézet szemlélteti. a szólás-hasonlatok, közmondások százain kívül sokezer származék-szó, képzés és összetétel is helyet kapott a szótárban, úgyhogy a szótári adatok száma megközelíti a negyedmilliót.

- a száz év előtti értelmező szótár a szabadságharc korának nyelvét rögzítette. a két szótár összevetéséből megállapíthatjuk, hogy a multszázad irodalmi fellendülése, főleg petőfi és arany munkássága mennyire kicsiszolta nyelvünket. azt is látjuk azonban, hogy az akkori nagy nyelvi vívmányok stabilizálásához és tovább finomításához szükség volt az azóta eltelt száz esztendőre. mai szótárunk a magyar nyelvet ebben a megállapodott formájában mutatja be és igazolja, hogy nyelvünknek a legbonyolultabb gondolati tartalmak, a legfinomabb hangulati rezdülések kifejezésére is milyen hihetetlenül gazdag eszközei vannak.

- a szerkesztőbizottság munkája sok tapasztalatot hozott. új szakemberek egész sora fejlődött ki. ez nagy nyereség a további munka szempontjából. egy szűkebb bizottság máris megkezdte az egykötetes értelmező kéziszótár munkálatait, amely egyszerű, tömör formában képekkel illusztrálva nagy szókincset ismeret majd. előkészületben van a rokonértelmű szavak, szinonimák szótára is. a szótárkészítés közben szerzett tapasztalatainkat pedig 140 oldalas könyvben tesszük közzé. /mti/

bb 3. díjnyertes japán, angol és szovjet alkotásokkal gazdagított a bemutatásra váró filmek választéka

i di/tm-lm sr

1962. szeptember 19.

hazánkban évente 130-140 között jár a műsorra tűzött játékfilmek száma. a bemutatásra szánt külföldi újdonságokat a filmátvételi bizottság választja ki a világ filmgyárainak termései közül. a bizottság tagjai - filmszakemberek, pedagógusok, stb. - jelenteg az 1962-1963-as évad második felének választékát állítják össze. a közelmúltban vették át a szovjet művészek több alkotását, köztük a velencei seregszemlén nagydíjat nyert Ivan Gyermekkora, valamint a hátha mégis szerelem, az elmentem a nap után és a visszavárlak című újdonságot. ezek közül néhányat már novemberben az idei szovjet filmhéten megismerhet a közönség. megvásároltuk a legutóbbi moszkvai filmfesztiválon nagydíjat nyert japán film, a kopár sziget, valamint az ugyancsak díjnyertes angol film, az egy csepp méz vetítési jogát. nálunk is bemutatják majd a pogányok ideje című megrendítő angol-amerikai film-drámát és az elloptak egy bombát című román filmszatírt, a nálunk is jól ismert művész, goppo alkotását. /mti/

--

bb 4. új dióerdők a szatmári erdőháton

vid j-lm ká

1962. szeptember 19.

a világhírű milotai dió hazájában, a szatmári erdőháton nagy munkához kezdtek a termelőszövetkezetek: a rendszertelenül telepített s a kipusztult diósok helyére új csemetéket ültetnek. főként a milotai fajtaikat telepítik, amelyek magas zsirtartalmúak és könnyen törhetőek. a tervek szerint a tiszta mentén mintegy 50 kilométer hosszú sávot foglalnak majd el a korszerűen telepített szövetkezeti dióerdők. a milotai új élet termelőszövetkezet például 110 hold, a panyolai szikra 121, a nagyari május 1. 108, a kisari új élet pedig 100 holdon ültet diófákat. az eddig hasznavehetetlennek tartott tiszai árterületet is betelepítik. a tarpai győzelem tsz - amelynek határából mintegy félezer holdat veszélyeztetett évenként a folyó tavaszi és őszi áradása, az idén összesen 100 holdon ülteti el a csemetéket. /mti/

--

bb. 2. külföldi kiállítások magyarországról

i/fe/gk/rj sr

1962. szeptember 19.

a világ legkülönbözőbb részein számos magyar kiállítás számol be hazánk irodalmi, művészeti életéről, kulturális fejlődéséről. moszkvában a szovjet írószövetség és a magyar nagykövetség rendez október első hetében móríc zsigmond-émlékestet. ez alkalomból kiállítás nyílik, amely a nagy magyar író munkás életét és külföldön megjelent számos könyvét tárja a látogató elé.

a magyar grafikai művészetnek nemcsak itthon, de külföldön is egyre több csodálója akad. mexikó számos vidéki városában 140 művészi grafikából összeállított magyar vándorkiállítást tekinthetnek meg az érdeklődők. kínában és vietnamban „a magyar építészet ezer éve„ című kiállítás fényképekkel illusztrálja építészetünk történetét. több mint kétszáz kép mutatja be a legszebb magyar műemlékeket, valamint a modern stílustörékvéseket mai építkezéseinken.

az év utolsó hónapjában kubában magyar egészségügyi kiállítást rendeznek. delhiben szeptember végén nyitják meg a „gyermekek élete„ című nemzetközi kiállítást. hazánk gazdag anyaggal szerepel ezen a kiállításon is, a látogatók átfogó képet kapnak gyermekeink életéről.

az unesco accra-i nemzetközi tankönyvkiállításon azokat a tankönyveket mutatjuk be, amelyeket diákjaink az általános iskoláktól az egyetemig használnak.

a „125 éves a nemzeti színház„ című kiállítás az ország első színházának ismertetése mellett a magyar színháztörténetét, fejlődését szemlélteti, ezt az összeállítást számos országban bemutatják./mti/

..

bb. 5. gazdag vadászszákmány a dunaártéri erdőkben - eddig 17 szarvasbikát ejtettek el

1962. szeptember 19.

a dunaártéri erdőgazdaság vadrezervátumában napok óta ropognak a vadászfegyverek. eddig 17 szarvasbikát ejtettek el a külföldi vadászok. ez a szákmány országosan is a legjobbnak számít, mert az ejtett szarvasbikák nagyrésze aranyérmes fejdísz hordozott. két trófea 11 kilón felül van. az erdőgazdaságnak eddig 210 000 forintot fizettek ki a szarvasagancsokért a külföldiek./mti/

- 4 -

PK

bb. 6. az év vége helyett november 7-re elkészült a dunaujvárosi gázindító állomás óriás kompresszora - a kongresszusi versenyben termelékenyebbé vált a munka a ganz-mávag gyárban

i/st/sze/rj vg

1962. szeptember 19.

budapest zavartalan gázellátásának ügyével az illetékes központi szervek után legújában a ganz-mávag gyár dolgozói is foglalkoztak. itt készülnek ugyanis a másodpercenként 10 000 köbméter teljesítményű óriás kompresszorok, amelyek dunaujvárosból vezetékkel a fővárosba továbbítják a koksizólómban keletkező gázt. helyesebben már el is készült a távvezeték két kompresszora, a dunaujvárosiak azonban kérték, hogy a harmadikat, vagyis a tartalékgépet még az év vége előtt adják át, hogy üzemzavar esetén se legyen fennakadás budapest gázellátásában. a gyár dolgozói felajánlották, hogy december 30. helyett november 7-re elkészítik a gépet, s ezzel egész sor probléma megoldására vállalkoztak. az öntvényekhez ugyanis határidő előtt nem juthatnak hozzá, saját munkaidejükön belül kell csaknem két hónapot nyerni. a munka gyorsításának módszerét a felajánlás a magasabb szintű szervezethez jelentette meg, valójában azonban ennél többről is szó van. a szerelőbrigád például, amelynek a befejező munkákra másfél hónap helyett alig négy hete maradt, csak újítások alkalmazásával tudja teljesíteni vállalatát. stoller jános brigádvezető egyik ilyen új módszerére bizonyára más gyárakban is felfigyelnek, nem kevesebbet oldott ugyanis meg, mint az óriási hengerek ugynevezett bemérésének automatizálását. eddig több mint egy hónapot vett igénybe, amíg a hagyományos kézi mérőszközök megvizsgálták, hogy a 15 méter hosszú csövet alkotó, egymáshoz illesztett hengerek elméleti tengelye valóban a hengerek közepén vonul-e végig. most a mérőszerszámot a brigádvezető javaslatára egy elektromos ütközővel helyettesítik, amelyet a cső belsejében végighúznak, s ha a tengely és a falak távolsága valahol eltér a megállapított mérettől, akkor készülék az áramot megszakítva jelzi, hogy a henger nem pontosan kör alakú. ezzel a módszerrel több mint egy hetet takarítanak meg, de jelentékenyen növelték a termelékenységet a gépek - és a munkaidő jobb kihasználásával is. az óriás kompresszor alkatrészei már készek, a szerelés gyors ütemben halad. a kompresszor hat hengere közül ötnek a minőségi vizsgálata is megtörtént, valamennyi jól bírta a hat atmoszférás nyomást.

a ganz-mávag gyárban a kongresszusi versenynek csupán egyik célja az óriás kompresszor határidő előtti elkészítése. jelentős átszervezés van folyamatban, amely lehetővé teszi tizenegy fajta kompresszortípus alkatrészeinek nagyszorozatu gyártását, s ezzel a termelékenység további növelését. a különféle időmegtakarítások révén további rendkívüli igényeknek is eleget tudnak tenni és ideiglenes tervüket előrelátólag négymilliárd forinttal túlteljesítik./mti/

- 5 -

PK

bb 7. új kezdeményezés: szállodai szobarendelő szolgálat a pécsi és fővárosi idegenforgalmi hivatalok között - még az idén megnyílik a mecseki fenyves szálló

vid gg-lm ki

1962. szeptember 19.

pécs történelmi emlékei, a gyönyörű mecseki kirándulóhelyek, mesterséges tavak évről-évre több látogatót vonzanak. a városi idegenforgalmi hivatal a szállóhelyek szaporításával gondoskodik a látogatók igényeinek jobb kielégítéséről, a város feletti parkerdőben még az idén megnyílik a mecseki fenyves szálló. a természetből készült, alpesi jellegű emeletes szállóépület luxusigénnyel berendezett szobái ötven vendég fogadására lesznek alkalmasak. ugyancsak a mecseken, festői környezetben, jövőre száz személyes autós sáttortábor létesül, a belvárosban pedig egy régi épületet alakítanak át háromszáz személyes turistaszállóvá. ez azt jelenti, hogy egy-két éven belül a jelenleginek háromszorosára nő az elhelyezési lehetőség pécsen.

a napokban a pécsi és a fővárosi idegenforgalmi hivatalok megszervezték a kölcsönös szállodai szobarendelő szolgálatot. eszerint az a pécsi lakos, aki budapesten szállodai szobát akar igénybevenni, pécsen az idegenforgalmi hivatalnál megrendelheti és mindjárt ki is fizeti. így budapesten nincs gondja szobára, mert a szobafoglalási lap felmutatása után megkapja szobáját. a pestiek pécsi szállásrendelését hasonlóképpen bonyolítja le a fővárosi idegenforgalmi hivatal./mti/

..

bb 8. új ifjúsági mitológiai könyvsorozat

i v/tm-lm sr

1962. szeptember 19.

érdekes vállalkozásba kezdett a móra ferenc ifjúsági könyvkiadó. mitológiai sorozatot jelentetnek meg, amelynek kötetei óskori regék és mondákkal ismertetik meg a fiatal olvasókat.

a sorozatot trencsényi-waldapfel imre szerkeszti és a művek hozzásegítik az olvasókat az irodalomban és képzőművészetekben oly gyakran előforduló mitológiai vonatkozások megértéséhez. a fiatalok minden kötetben érdekes előszót és részletes jegyzetanyagot találnak arról, hogyan keletkeztek az egyes népek mitológiai elbeszélései. a szöveget művészi illusztrációk díszítik, - minden kötetet a témával összefüggő gazdag képanyag egészíti ki.

/fo lyt. köv./

- 6 -

bb 8. /új ifjúsági...folyt./lm

az első könyv már napvilágot látott római regék és mondák címmel. a római nép hősmondáit, klasszikus forrásmunkák alapján boronkai iván foglalta össze.

a sorozatban a következő műveket készítik elő:

ókori keleti regék és mondák. a gyűjtemény az egyiptomi, babilóniai, asszír, héber mondákat tartalmazza. eredetiből fordította és az ifjúság részére átdolgozta dobrovits atadár, kákosy lászló és komoróczy géza.

az indiai regék és mondák című könyven india mérhetetlen gazdag regé és mondakincseiből válogatták ki a legszebbeket. különösen jelentős a kötetben a két híres eposz: a mahábhárita és a ráámájana feldolgozása. napvilágot lát még ezen kívül a germán regék és mondák, a finn-ugor regék és mondák, továbbá a görög regék és mondák kötete./mti/

..

bb 9. négyszáz órás szakmunkásképző iskolák a vegyiparban munkás-színész klub a ruggyantaárugyárban, filmakadémiák a fővárosi gázműveknél

i hi/gk-lm sr

1962. szeptember 19.

a budapesti vegyipari üzemek a vegyipari szakma több mint 35.000 dolgozója számára egy éves oktatási, illetve művelődési programot készítettek a szakszervezetek.

a fővárosi gázművek szakszervezeti bizottsága a számtalan telephellyel, kirendeltséggel rendelkező vállalat valamennyi dolgozóját bevonja kulturális munkatervének végrehajtásába. ennek egyik érdekessége lesz az az öt filmakadémia, amelyet földrajzi, népszerű tudományos és egészségügyi témákból indítanak. a vállalatnak óbudán, a homokos dűlőben levő művelődési otthonában utazás a föld körül, a technika az ember szolgálatában címmel, a vállalat központjában pedig védjük egészségünket címmel kezdődik rövidesen ilyen filmakadémia. a színjátszó csoport közreműködésével megalakítják az irodalmi színpadot, továbbá szatirikus együttest is szerveznek. e két csoport a telephelyeken, kirendeltségeken és munkásszállásokon irodalmi esteket, előadásokat tart. a kiállításokat is fokozottabban a munkásművelődés szolgálatába állítják. európa festészete címen képzőművészeti, csehov élete és munkássága címen irodalmi kiállítást rendeznek.

/folyt. köv./

- 7 -

bb 9. /négy száz óra... folyt./ - tm

a ruggyantaárugyárban részletes iskoláztatási terv készült a munkások szakmai és általános műveltségének előmozdítására. az üzem értelmiségi dolgozóiból korrepetáló gárdát szerveznek a továbbtanulók patronálására. a kulturális akciók között a legjelentősebb lesz a munkás-színész klub létrehozása a nemzeti színház együttesének közreműködésével. ennek programját a színház művészeiből és a gyár dolgozóiból kijelölt bizottság készíti majd el.

a budapesti vegyiművek a szakmában általánosan elterjedt, 400 órás szakmunkásképző iskolák sikerét kívánja első sorban előmozdítani. e kétéves tanfolyamokat, amelyeket ebben a tanévben több mint háromezer vegyipari dolgozó látogat, a vállalat munkásszállásain lakókkal is meg akarják kedveltetni. /mti/

- 8 -

bb. 10. az információ-elmélet alapján dolgozta ki egy magyar szakember a gazdasági vezetés tudományos módszerét

i tz/sze/gy/vg

1962. szeptember 19.

dr. fekete istván, a gábor áron vasöntő- és gépgyár üzemszervezője új módszert dolgozott ki a gazdasági vezetés tudományos alapokra helyezéséhez. elgondolását a híradás-technikai ipargazdasági konferencián ismertette.

módszere az információ-elmélet megállapításait használja fel, ugyanazokat a törvényszerűségeket, amelyeken a logikai számítógépek működése alapszik. ezek a műszerek a kapott adatokat, „információkat”, dolgozzák fel és vonják le belőlük a következtetést. de tulajdonképpen ugyanez a folyamat játszódik le az élő, sőt az ember által létesített szervezetekben is, a társadalomban, az üzemekben, stb.: a különböző történésekről a jelentéseket az irányító központi szervhez kell juttatni, amely ezeket értékeli és végül a döntéseket - az utasításokat - továbbítani kell a végrehajtó szervekhez.

dr. fekete istván a termelést befolyásoló összes - személyi, tárgyi, környezeti, stb. - tényezőket foglalta rendszerbe, és utmutatást adott arra, hogyan lehet ezeknek egymással összefonódó hatásait meghatározott célra irányítva a legjobb eredményt elérni. voltaképpen csupán olyan tényezőket vesz figyelembe, amelyekkel a „született”, jó vezetők ösztönösen már eddig is számoltak, de az új eljárás most mindenkinek kezébe adja az eszközt, hogy irányító, vezető munkájával mindig a legjobb eredményt érhesse el.

a módszert több ízben kipróbálták már a gyakorlatban is, egyik első sikere az volt, amikor a budapesti vas- és szerelőipari tröszt vállalatainál éveken át tartó eredménytelen próbálkozások után ezzel a módszerrel tették rendbe a pénzügyek intézését, tavaly pedig a ganz-márvag egyik üzemszervezésében néhány hónap alatt 50 százalékkal csökkentették ezen a réven a bal-esetek miatt kiesett munkanapok számát. most újabb üzemben kezdődött meg a kísérlet. az elmélet szerint előre megtervezett módon változtatják meg a munkahelyeken dolgozók környezetét, a belső szállítás utvonalait, a bérezés rendszerét. ugyanakkor azzal, hogy a dolgozókat is bevonták az átszervezés előkészítésébe, megjavították a hangulatot, stb. mindezekről az időbelileg is összehangolt változtatásokról a termelékenység 15-20 százalékos növekedését várják. a gazdasági vezetés új, tudományos módszerének lesz a sikere, ha a most következő hónapokban az üzem eredményei ezt a várakozást valóban be is váltják. /mti/

.-.

7,55 /m

- 9 -

8.45 *[Handwritten signature]*

bb. 11. egy év alatt 23 százalékkal növekedett a könnyüipari termékek exportja

i sz/sze/gy/vg

1962. szeptember 19.

a könnyüipari minisztériumban megvizsgálták, hogyan alakult az elmúlt fél évben a könnyüipari termékek kivitele és a gyáraknak hogyan kell dolgozni az év hátralevő részében, hogy szállítási kötelezettségeiknek maradéktalanul eleget tehessenek.

a minisztérium vezetői megállapították, hogy bár néhány üzemben sok nehézséget kellett leküzdeni, a tárca mégis 2.8 százalékkal teljesítette túl fél éves exporttervét. a könnyüipar 1962 első felében 23 százalékkal több terméket adott át a külkereskedelemnek, mint az előző év hasonló időszakában. nagymértékben emelkedett a pamutszövet, a bőrcipő, a kötöttáru, a szintetikus harisnya és a ruhaipari termékek exportja.

a tárca összes exportjának 28 százalékat a pamutszövetek, 12 százalékat pedig a cipőipar termékei képviselik. a textil- és a cipőgyárak egyrésze nem tudott megbirkózni az exportfeladataival, s bár a termelésben jórészt pótolta a korábbi elmaradását, a gyártmányokat már nem tudták a tervidőszakban kiszállítani.

néhány vállalatnál - részben üzemben belüli műszaki szervezési, részben más, rajtuk kívül álló okok miatt - a szállítások nem történtek egyetlen ütemben. az év hátralevő részében e téren jelentős javulást várnak. a kongresszusi verseny eredményeként előreláthatólag az éves exporttervét is sikeresen teljesíti majd a könnyüipar./mti/

bb. 12. korszerűbbé válik építőiparunk, kialakult a blokkgyártó üzemek országos hálózata - az idén már 27 városban építenek lakást a falelemek összeszerelésével

i sb/tm/gy/vg

1962. szeptember 19.

a 7. pártkongresszus után kezdődött meg az állami lakásépítkezés nagyarányú átalakulása, a blokkos építési módszer jelentős fejlődése. gondos tudományos vizsgálatok alapján a pártkongresszust követő években fejlesztette ki az építésügyi minisztérium az olcsó ipari hulladékanyagot, a kohósálatokat gazdaságosan hasznosító falblokkgyártó üzemek országos hálózatát. budapest és dunaujváros után miskolcon, győrött, tatában, kazincbarcán és debrecenben épült kohó habsalak blokkgyártó üzem, s egy elemgyártó telep pedig a salgótarjáni erőmű kazánalakját dolgozza fel. /folyt. köv./

8,08 /m

- 10 -

8.45
Lm

bb. 12. korszerűbbé válik... 1. folyt./ gy

ezek a fontos központok általában 20-70 kilométeres körzetben szállítják az építkezéseknek a lakások falelemeit, a kohósálatok lelőhelyektől, vagyis a kőhászati üzemektől távoli országreszeken pedig négy téglagyár készít előregyártott falblokkot üreges téglákat. így az 1959. évi két város helyett az idén már 27 városban építenek lakást az ém vállalatok a falelemek összeszerelésének korszerű módszerével.

a három évvel ezelőtti kísérletek óta most már ott tart az állami építőipar, hogy minden harmadik lakást falelemekből szereli össze. a hagyományos kőművesmunka jellege tehát fokozatosan megváltozik, szereléssé alakul. ez rendkívül leegyszerűsíti a falépítést, mert a közép- és nagyblokk segítségével az építkezésen negyed annyi munkában sem kerül a lakóház falának elkészítése, mint a régi módszerrel. nagy gond azonban, a lakásépítkezés befejezése, mivel a központi fűtés, a villany és a vízvezeték szerelése, a festés, a parkettázás, stb. nem gyorsult olyan mértékben, mint a falépítés. ezért nemcsak a blokkok emeléséhez szükséges nagydarukkal, hanem sokféle kisgéppel is ellátták az építkezéseket. csaknem kétszer annyi fát vakolnak már géppel, mint egy évvel ezelőtt. sokhelyen gépesítették a mésztöltést, festést, parketta-gyalulást és csőhajlítást. nagy előrehaladást jelentett, hogy a kétszeres műanyagszigetelésű vezetékkel jelentősen egyszerűsítették a villanszerelést is. az idén így már jelentősen csökkentik az építési időt, hogy az ötéves terv végére fokozatosan elérjék a héthónapos előirányzatot. az építés korszerűsítésének hatásos eszköze a tipizálás, amely az egységesítéssel segíti a gazdaságos nagyipari, illetve sorozatgyártás-jellegű munka kialakítását. ezért az utóbbi három évben majdnem megkétszerezték a tipusterv alapján épített lakóházak számát. ezeknek a lakásoknak az építési költsége kisebb, mint a külön tervek szerint átadott otthonoké. ezenkívül csupán egy év alatt több mint 28 millió forintot takarított meg az ország a tervezési költségek-ből, mert a sokszorosított tipusterveket használta.

a korszerű lakásépítési módszer kiterjesztésében tehát nagy előrehaladást ért el építőiparunk a 7. kongresszus óta, de még mindig nem értük utól a baráti országok építőiparát. nemcsak a szovjetunió, hanem csehszlovákia, románia és a német demokratikus köztársaság lakásépítési is előttünk járnak, pedig gyárépítkezésünk már világszerte jó hírnevet szereztek a magyar építészetnek. az elmaradás pótlására már sok intézkedést tett az építésügyi minisztérium és éppen az előttünk járó baráti országok azok, amelyeknek segítségével és tapasztalatainak felhasználásával meggyorsítja a fejlődést. a szovjetunióban és csehszlovákiában jól bevált magas színvonalu termelés-szervezésnek magyar viszonyokra alkalmazható gyakorlata alapján most kezdték meg az ém vállalatok a fejlett folyamatos építés-szervezési módszer kísérleteit és általános bevezetését /folyt. köv./

8,15 /m

- 11 -

8,40
Lm

bb. 11. egy év alatt 23 százalékkal növekedett a könnyűipari termékek exportja

i sz/sze/gy/vg

1962. szeptember 19.

a könnyűipari minisztériumban megvizsgálták, hogyan alakult az elmúlt fél évben a könnyűipari termékek kivitele és a gyáraknak hogyan kell dolgozni az év hátralevő részében, hogy szállítási kötelezettségeiknek maradéktalanul eleget tehessenek.

a minisztérium vezetői megállapították, hogy bár néhány üzemben sok nehézséget kellett leküzdeni, a tárca mégis 2.8 százalékkal teljesítette túl fél éves exporttervét. a könnyűipar 1962 első felében 23 százalékkal több terméket adott át a külkereskedelemnek, mint az előző év hasonló időszakában. nagymértékben emelkedett a pamutszövet, a bőrcipő, a kötöttáru, a szintetikus harisnya és a ruhaipari termékek exportja.

a tárca összes exportjának 28 százalékat a pamutszövetek, 12 százalékat pedig a cipőipar termékei képviselik. a textil- és a cipőgyárak egyrésze nem tudott megbirkózni az exportfeladataival, s bár a termelésben jórészt pótolta a korábbi elmaradását, a gyártmányokat már nem tudták a tervidőszakban kiszállítani.

néhány vállalatnál - részben üzemen belüli műszaki szervezési, részben más, rajtuk kívül álló okok miatt - a szállítások nem történtek egyetlen ütemben. az év hátralevő részében e téren jelentős javulást várnak. a kongresszusi verseny eredményeként előreláthatólag az éves exporttervét is sikeresen teljesíti majd a könnyűipar./mti/

bb. 12. korszerűbbé válik építőiparunk, kialakult a blokkgyártó üzemek országos hálózata - az idén már 27 városban építenek lakást a falelemek összeszerelésével

i sb/tm/gy/vg

1962. szeptember 19.

a 7. pártkongresszus után kezdődött meg az állami lakásépítkezés nagyarányú átalakulása, a blokkos építési módszer jelentős fejlődése. gondos tudományos vizsgálatok alapján a pártkongresszust követő években fejlesztette ki az építésügyi minisztérium az olcsó ipari hulladékanyagot, a kohósálatokat gazdaságosan hasznosító falblokkgyártó üzemek országos hálózatát. budapest és dunaujváros után miskolcon, győrött, tatabányán, kazincbarcikán és debrecenben épült kohó habsalak blokkgyártó üzem, s egy elemgyártó telep pedig a salgótarjáni erőmű kazánalakját dolgozza fel. /folyt. köv./

8,08 /m

- 10 -

8.45
Zur

bb. 12. korszerűbbé válik... 1. folyt./ gy

ezek a fontos központok általában 20-70 kilométeres körzetben szállítják az építkezéseknek a lakások falelemeit, a kohósálatok lelőhelyektől, vagyis a kőhászati üzemektől távoli ország-részekben pedig négy téglagyár készít előregyártott falblokkot üreges téglákat. így az 1959. évi két város helyett az idén már 27 városban építenek lakást az émi vállalatok a falelemek összeszerelésének korszerű módszerével.

a három évvel ezelőtti kísérletek óta most már ott tart az állami építőipar, hogy minden harmadik lakást falelemekből szereli össze. a hagyományos kőművesmunka jellege tehát fokozatosan megváltozik, szereléssé alakul. ez rendkívül leegyszerűsíti a falépítést, mert a közép- és nagyblokk segítségével az építkezésen negyed annyi munkában sem kerül a lakóház falának elkészítése, mint a régi módszerrel. nagy gond azonban, a lakásépítkezés befejezése, mivel a központi fűtés, a villany és a vízvezeték szerelése, a festés, a parkettázás, stb. nem gyorsult olyan mértékben, mint a falépítés. ezért nemcsak a blokkok emeléséhez szükséges nagydarukkal, hanem sokféle kisgéppel is ellátták az építkezéseket. csaknem kétszer annyi falat vakolnak már géppel, mint egy évvel ezelőtt. sokhelyen gépesítették a mészsoltást, festést, parketta-gyalulást és csőhajlítást. nagy előrehaladást jelentett, hogy a kétszeres műanyagszigetelésű vezetékkel jelentősen egyszerűsítették a villanyszerelést is. az idén így már jelentősen csökkentik az építési időt, hogy az ötéves terv végére fokozatosan elérjék a héthónapos előirányzatot. az építés korszerűsítésének hatásos eszköze a tipizálás, amely az egységesítéssel segíti a gazdaságos nagyipari, illetve sorozatgyártás-jellegű munka kialakítását. ezért az utóbbi három évben majdnem megkétszerezték a tipusterv alapján épített lakóházak számát. ezeknek a lakásoknak az építési költsége kisebb, mint a külön tervek szerint átadott otthonoké. ezenkívül csupán egy év alatt több mint 28 millió forintot takarított meg az ország a tervezési költségekből, mert a sokszorosított tipusterveket használta.

a korszerű lakásépítési módszer kiterjesztésében tehát nagy előrehaladást ért el építőiparunk a 7. kongresszus óta, de még mindig nem értük utól a baráti országok építőiparát. nemcsak a szovjetunió, hanem csehszlovákia, románia és a német demokratikus köztársaság lakásépítői is előttünk járnak, pedig gyárépítkezésünk már világszerte jó hírnevet szereztek a magyar építészetnek. az elmaradás pótlására már sok intézkedést tett az építésügyi minisztérium és éppen az előttünk járó baráti országok azok, amelyeknek segítségével és tapasztalatainak felhasználásával meggyorsítja a fejlődést. a szovjetunióban és csehszlovákiában jól bevált magas színvonalú termelés-szervezésnek magyar viszonyokra alkalmazható gyakorlata alapján most kezdtek meg az émi vállalatok a fejlett folyamatos építés-szervezési módszer kísérleteit és általános bevezetését /folyt. köv./

8,15 /m

- 11 -

8,40
Zur

bb. 12. /korszerűbbé válik... 2. folyt./ gy

ezzel a módszerrel lehet tulajdonképpen teljesen és az eddiginél sokkal nagyobb mértékben kihasználni a korszerű, sőt a hagyományos építési módszer, a gépesítés és a tipustervezés előnyeit. az épületszerkezetek fejlesztését azonban most sem mellőzik és már rátértek a blokknál nagyobb, egész szobafal nagyságu falpanel gyártás szerelési eljárás kidolgozására. az eddiginél jóval több kísérletet végeznek a befejező szakipari munkák egyszerűsítésére is. az ország két városában dunaujvárosban és pécsen már új panelüzem épül és még három ilyen nagy falelemgyártó telep felállítását határozták el. ezenkívül tárgyalások kezdődtek egy rendkívül korszerű szovjet házgyár vásárlásáról. ez az üzem mintegy kétezer lakáshoz elegendő különböző falelemet gyárt évente, s így jelentősen hozzájárul az ország lakásgondjának enyhítéséhez és az építőipar műszaki színvonalának fejlesztéséhez./mti/

..

bb. 14. több mint ötezer utas a „távolsági„ mikrobuszokon - a jövő nyáron újabb 10 mávaut mikrobuszt állítanak forgalomba

i kf/gy/vg

1962. szeptember 19.

a fővárosi mikrobuszok versenytársaként a mávaut is üzembehelyezett két „törpe„ szerelvényt. ezek azonban mégsem jelentenek konkurenciát hiszen vidéken állították forgalomba őket. a mávaut mikro-szerelvényei ugyancsak három kocsiból állnak. motoros kocsijuk is nyitott, egyszerre ötven személyt tudnak szállítani, s óránként akár 65 kilométeres sebességgel is közlekedhetnek.

a mávaut igazgatóságán most felmérték a népszerű kis buszvonalat „munkáját„. az egyik szerelvény „valódi„ távolsági: balatonfüred és tihany között, 12 kilométeres útvonalon járt kétóránként, állandóan telt kocsikkal, az első hetekben több mint tízezer utast szállított. ez a járat szeptember 16-tól veszprémben közlekedik, városnéző sétára viszi utasait, amíg az időjárás engedi. a tetszetős kis jármű kedvelté vált székesfehérváron is. három hét alatt harmincöt ezren felül volt mikro-szerelvény utasainak a száma.

az új mikrobuszokból érdemes többet gyártani, a forgalom ugyanis azt bizonyítja, hogy egy-egy három kocsiból álló szerelvény ára csupán a nyári hónapokban is megtérül. ezt is figyelembe véve és a vidéki városok kérésére a jövő nyárra, az üdülési idény kezdetére újabb 10 szerelvényt állítanak forgalomba, elsősorban a balaton környékén és a történelmi emlékekben gazdag városokban./mti/

..

8.30/gy

9.10 ✓

- 12 -

me

bb. 13. megszüntetik a józsef attila olvasómozgalom kötöttségeit

i lv/tm/gy/sr

1962. szeptember 19.

a józsef attila olvasómozgalomban a múlt évben mintegy 80 000 ifju vett részt, az idén a jelentkezők száma már meghaladta a 164 000-et. a gyorsabb fejlődést eddig gátolta, hogy a mozgalom nem alkalmazkodott eléggé sem az egyes ifjusági rétegek, sem a korosztályok igényeihez, továbbá az üzemi és falusi könyvtárak lehetőségeihez.

a kisz intéző bizottságának határozata értelmében a jövőben nem lesznek ugynevezett kötelező könyvek és versek, eltörlik a beszámolási kötelezettséget. a résztvevők továbbra is bronz, ezüst és arany fokozatu jelvényeket kapnak; a bronz fokozat megszerzéséhez hat szabadonválasztott könyvet, az ezüsthöz 9, az aranyhoz pedig 12 könyvet kell egyéven elolvasni. a résztvevőnek be kell iratkoznia valamelyik közmuvelődési, iskolai, vagy szakszervezeti könyvtárba. a könyvtárakban „józsef attila olvasó mozgalom„ feliratu olvasójegyet kapnak, amely egyben „számot ad„ a könyvek elolvasásáról. a könyvtárosok elbeszélgetnek majd a fiatalokkal, hogy ezzel is elősegítsék az olvasottak jobb megértését.

a kisz-szervezetek számos érdekes, új rendezvénnyel is segítik a fiatalok irodalmi ismereteinek bővítését. író-olvasó találkozók és irodalmi fejtörőket tartanak, irodalmi szaköröket szerveznek, szavalóversenyeket rendeznek, s e célra felhasználják az irodalmi szinpadokat is. az egyes ifjusági rétegeknek és korosztályoknak megfelelően állítják össze a javasolt könyvek jegyzékét./mti/

..

bb. 15. a vásárlók érdekében a gyártó üzemben ellenőrzik az elektromos háztartási készülékek minőségét a kereskedelem szakemberei. - minden tízezernél nagyobb létszamu községben szervizkirendelettség létrehozását tervezik

i tó/tr/gy/vg

1962. szeptember 19.

a villamos háztartási gépek és készülékek száma az utóbbi években rohamosan megnőtt. az ipar évente 140 000 mosógépet ad át a kereskedelemnek. az elmúlt évben 80 000-nél nőtt a televíziók száma, s már több mint 265 000 televíziós készüléket és körülbelül két és félmillió rádiókészüléket tartanak nyilván. hasonló mértékű a növekedés az egyéb háztartási gépeknél is.

ezekhez a számokhoz képest aránylag csekély a hibás készülék, de még mindig több, mint amennyi megengedhető. /folyt. köv./

8.36/gy

9.20 ✓

- 13 -

bb. 15. / a vásárlók érdekében... folyt./ gy

három évvel ezelőtt mindössze 12 helyen foglalkozott a ravel vállalat a híradástechnikai készülékek javításával, jelenleg pedig 36 helyen javítanak hőelektromos készülékeket, ötvennégy helyen mosógépet és centrifugákat, 35 helyen por-szívót és 27 helyen hűtőgépet. külön 24 szervizt állítottak fel a külföldi villamos háztartási készülékek javítására, a gelka - amelynek 19 erőssárua szervizzel növekedett a hálózata - nemcsak híradástechnikai, hanem az erőssárua háztartási gépek javítását is elvállalja, a híradástechnikai készülékek - televíziók, rádiók, magnetofonok, stb. - javítására jelenleg 78 helyen, összesen 103 szerviz áll rendelkezésre, ezekből 62-t a gelka üzemeltet.

az ipar és a kereskedelem minden tőle telhetőt elkövet, hogy minél inkább csökkenjen a vásárlók panasza, a kereskedelem bevezette például a készülékeket gyártó üzemekben a kereskedelmi meo-szolgálatot, a készülékeket a helyszínen a leggondosabban ellenőrzik, a hibásakat nem veszik át, illetve azonnal kijavíttatják, nemrégiben az eddigi hat hónapról 12 hónapra emelték a garanciális időt, hogy az esetleg később előbukkanó hiba miatt se érje károsodás a vásárlót, a szervizszolgáltatás fejlődőben van és a cél az, hogy minden tízezernél nagyobb lélekszámú helységben működjen javító-kirendeltség. /mti/

bb. 19. ezer tonna tűzálló téglát készült dunaujvárosban a százhalomcái őriáskémény építéséhez

vid gg/gy/ki

1962. szeptember 19.

az ország legnagyobb gyárkéményét százhalombattán vasbetonból építik, a kétszáz méter magas kéményt azonban belül különleges sav- és tűzálló téglával falazzák ki.

ezeket a téglákat a dunai vasmű tűzállóanyaggyárában készítik, a gyár szakemberei tavaly már gyártottak ilyen téglát, azonban akkor csak normál méretekben, ezért most a különleges alakú idomtégla készítésére új gyártási technológiát dolgoztak ki, a téglának azt az oldalát, amely a füstgázzal érintkezik, különleges mázzal vonják be. **Vreteggei**

a kéményépítéshez összesen ezer tonna téglára lesz szükség, ezt a mennyiséget a jövő év elejéig készítik el./mti/

8.48/gy

gms

- 14 -

bb. 17. kiválóan betöltik tanácsstagi tisztségüket a karcagi szövetkezeti gazdák

vid n/gy/fm

1962. szeptember 19.

karcagon 34 termelőszövetkezeti gazda képviseli választóit a helyi tanácsban, kiválóan betöltik tisztségüket, szervezik, mozgósítják választó körzetük lakóit a legfontosabb tennivalókra, közreműködésükkel például széleskörű mozgalmat indítottak a lucerna-aranka irtására, a határjáró brigádok munkájának eredményeként három- és félezer katasztrális hold lucernát mentettek meg a pusztulástól, eredményesen szervezték meg az aratás-cséplés gyors elvégzését is, a múlt évhez viszonyítva két héttel később kezdték meg a 16.5 ezer hold gabona aratását, cséplését, mégis egy héttel korábban fejezték be.

a szövetkezetben dolgozó tanácsstagok választókörzetük fejlesztése érdekében is sokat tesznek, balogh imre, a május 1. tsz tagja például nyolc év óta tanácsstag, választó körzetében - ahol százkilencven szövetkezeti gazda lakik - a lakosság társadalmi munkájával és hatezer forint készpénz hozzájárulással új artézi kutat és vízvezetékét építettek, tizenöt házba már bevezették a vizet és elkészült a villanyhálózat is, közbenjárására bitumennel borított utat építettek, a várostól a sportpályáig vezető utvonalat pedig téglajárdával látták el, a környék lakói több ezer forint értékű társadalmi munkával járult hozzá a városi fürdő létrehozásához is, hasonló eredmények születnek balogh lajos, a november 7. tsz elnökhelyettese, id. baranvai imre, a dimitrov tsz, názi imre, a lenin tsz tagja és a többi szövetkezetben dolgozó tanácsstag munkája nyomán is. /mti/

bb. 21. különleges kutyakosarakat szállítanak texasba alpárról

vid tm/gy/ki

1962. szeptember 19.

azt világrész hat államába jutnak el az alpári kosárronómesterek munkái, a helybeli háziipari szövetkezet vesszőfonói negyedévenként mintegy 23 000 különböző formájú kosarat készítenek hazai és külföldi megrendelésre, a napokban kintotek négyezer hajókosarat svédországba, 3 500 fehér ruháskosarat pedig az amerikai egyesült államokba, jelenteg különleges kutyakosarakat is készítenek, s ezeket texasba szállítják, a kerek kosarak egy kutya, vagy egész kutyacsalád elhelyezésére alkalmasak. /mti/

8,55 /m 9,31

- 15 -

bb 25. máris telteljesítették baromfi-hizlalási tervüket a győr megyei termelősövetkezetek

vid j vm ká

1962. szeptember 19.

a győri baromfifeldolgozó vállalatnál végéhez közeledik a rántani való csirke és a pecsenyekacsa feldolgozásának nagy idénye. a megye közös gazdasági 180.000 pecsenyekacsát szállítottak eddig feldolgozásra a vállalatnak és több mint félmillió, 80 dekás csirkét. ezzel a mennyiséggel máris telteljesítették egész évi baromfi-hizlalási tervüket a győr megyei termelősövetkezetek, de még többszáz ezer csirkét nevelnek fel.

megkezdődött a hizott baromfi feldolgozása is. a megye háztáji gazdaságaiban, zömmel a szigetközben, 40.000 ludat fogtak hizóba, s az első néhány száz, jó kövérre hizott ludat a feldolgozóban már meg is szabadították tollazatától.

a vállalat idényjellege egyébként megszűnt. alig végeznek a hizott ludak feldolgozásával, 60.000 pulykát kell majd levágniok. december végén pedig már újra rántani való csirkék érkeznek a közös gazdaságokból. /mti/

bb 28. a pártkongresszus tiszteletére teljesítette éves községfejlesztési tervét jászjákóhalma

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 19.

a jászág egyik legnagyobb községe, a négyezer lelket számláló jászjákóhalma, a pártkongresszus tiszteletére szólnak megyében elsőnek teljesítette éves községfejlesztési tervét. a példamutató falu lakói szeptember közepéig egyenként 80 forint, összesen 320.000 forint értékű társadalmi munkával járultak hozzá a kitűzött feladatok végrehajtásához. a község hét utcájában új vízvezeték-hálózatot építettek. több, mint ötven családi házba vezették be a tiszta, egészséges ivóvizet. a tervezett négyszáz négyszétméternyi betonjárda helyett háromezerkétszáz négyszétmétert fektettek le. így a község 80 utcájában már nem kell porban-sárban járni a lakosságnak.

/folyt. köv./

9.00/gy

- 16 -

bb 28. a pártkongresszus.....1. folyt./vm

a sportolásra is újabb lehetőséget teremtettek. a sportpálya mellé villanybojlerrel felszerelt fürdőt, öltözőt, raktárt építettek, a pályát körül kerítették és megkezdték a futópálya kialakítását. a községet ötszáz négyzetméter új parkkal csinosították, a gyermekeknek játszótérrel létesítettek. /mti/

- . -

bb 27. ösztönző bérezés az állattenyésztőknél - havonta 5000 literrel több tej

vid j vm ká

1962. szeptember 19.

a szentesi felszabadulás tsz-ben az év elején ösztönző bérezést vezettek be a mintegy 800 hizóból álló sertésfalka és a 100 fejőstehenet magában foglaló tehenészet gondozói számára. a terven felül kifejt tej, illetve sertés súlygyarapodás bizonyos százaléka a gondozókat illeti. az új bérezési forma kedvező hatása már lemérhető. a tehenészetben az elmúlt két hónapban átlagosan 5000 literrel több tejet fejtek, mint a múlt év hasonló időszakában. tóth páli tehenész például több mint 1100 forint prémiumot kapott a múlt hónapra. érdekes, hogy rajta kívül minden tehenész a régi tehéncsoportjával éri el a tavalyinál jobb eredményeket, tóth pálról ugyanis azt híresztelték irigyei, hogy azért jók az eredményei, mert válogatott teheneket bíztak rá. erre tavaly új üszőcsoportot kért magának, s azokból nevelte azt a 13 tehenet, amelyek máris az „élvonalba”, kerültek, s a legmagasabb prémiumot hozzák gondozójuknak. tóth páli egy hónap alatt 6400 liter tejet fejt.

a sertésgondozók jobb munkája révén a daraértékesítés a tavalyi átlagos 18 százalékról az idén augusztusban 28 százalékra emelkedett. így az idén ugyanannyi abrakból 300 mázsával több húst „állítanak elő”. /mti/

- . -

bb 29. új szobrok a debreceni színházépületen

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 19.

csaknem százéves szobrok kerültek le a debreceni csokonai színház korszerűsített épületéről. marschalkó jános alkotásait - a nyolc mészkőszobrot az idő „kikezdte”, több mint 30 évvel ezelőtt restaurálták azokat, de tovább töredezték, porladtak. a szobormaradványokat a debreceni déri múzeum kőtárában helyezték el. helyükre az eredeti alkotások hű másai kerültek, amelyeket kamotsay istván, szabó iván, ungvári lajos, váradi sándor, dabóczy mihály, stöckert károly, Antal józsef és boldogfai farkas sándor mintázott meg. /mti/

- . -

9.24/gy

10.00

- 17 -

the

bb. 18. megvalósult az esztári parasztfiatalok egysége - nincs torzsalkodás, származás vagy munkahely szerinti megkülönböztetés

vid j/gy/ká

1962. szeptember 19.

gyakran állítják példaképnek a berettyóújfalui járás ifjúsága elé az esztári termelőszövetkezetben dolgozó fiatalokat. nemcsak a közös munkában való szorgalmukkal érdemelték ki az elismerést a szövetkezeti és községi vezetőktől, hanem egymás segítségéért, megbecsüléséért is. a falu vezetői szerint soha nem volt még ilyen egységes a kis község fiatalsága. veszedésnek, torzsalkodásnak, egymás lenézésének nyoma sincs. több mint 100 fiatal dolgozik esztáron a két termelőszövetkezetben. nem tesznek aszerint különbséget, hogy mennyi földje volt az apának, nincs ellentét amiatt, hogy régi vagy új tag-e a közös gazdaságban, az előre vagy az új élet tsz-ben áll-e munkába naponta. az előre tsz gazdálkodása, eredményei mögött ugyanis még messze elmarad az új élet, s ez a felnőtt tagság körében gyakran szül ellentéteket.

gyarmati sándor, az előre tsz 24 éves brigádvezetője, az esztári kisz-titkár, a mezőgazdasági technikum harmadéves hallgatója levelező szakon. tanulnak a többiek is. a kis községben egy esztendő alatt huszan szereztek szakmunkás bizonyítványt, s ezeknek több mint a fele fiatal volt. a szövetkezet vezetői lehetőség szerint arra a munkára osztják be a fiatalokat, amire leginkább kedvük és tehetségük van. ezzel meg is szünt az elvándorlás a faluból. füzesi istvánt, huber lászlót, kéri jánost a gépek érdekelték, erre szakiskolára küldték őket, s most már gépen ülnek, ők a szövetkezet legjobb traktorosai.

az esztári fiatalok aszerint becsülik és tisztelik egymást, ki hogyan dolgozik. ezt a megbecsülést mélyíti a közös tanulás és szórakozás. a két szövetkezet ifjúsága együtt vett részt a politikai oktatásban, közösen vettek rádiót. az új élet tsz fiataljai vasárnaponként nagy helyiségükben táncos összejöveteleket rendeznek, s minden alkalommal szeretettel hívják és fogadják körükben az előre tsz tagjait is./mti/

..

bb. 16. készülnek a d-4-k traktor munkagépei mosonmagyaróvárott

vid gg/gy/ká

1962. szeptember 19.

a vörös csillag traktorgyár nagy sikert aratott új gyártmányának, a d-4-k típusu, négykerék meghajtású traktornak több nagyteljesítményű munkagépe készül a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyárban. /folyt. köv./

9.36/gy

9.37 ✓

- 18 -

me

bb. 16. /készülnek... 1. folyt./ gy

a fem 2/3 jelű függesztett mélyszántó eke világviszonylatban is egyedülálló lesz, mert ilyen, 30-50 centiméter mélységű szántásra alkalmas eke függesztett kivitelben még nem készült. az eke háromvasu, nehéz kötött talajon azonban két vassal is üzemeltethető. a mintapéldányt már kipróbálták, ezidő szerint az első kissorozatot gyártják.

a már jól bevált és nemzetközi vonatkozásban is kiválónak bizonyult háromvasu csővázas eke mintájára készül a még nagyobb teljesítményű négyvasu, fe-4 jelű függesztett önbeállító eke, amely csuklós függesztésénél fogva nem követi a traktor bukducsolását, hanem egyenetlen talajon is egyenetlen mélységben szánt. szántat már elszállítottak és az ősz folyamán újabb kétszázat gyártanak.

új típusú a háromvasu, váltvaforogató eke, amely oda-vissza haladva, egyirányba forogtja a talajt, ami különösen a domboldalon fekvő szántóföldek megmunkálásánál előnyös. a váltvaforogató ekéből az idén mintapéldány készül.

a jövő évben gyártják mosonmagyaróvárott az ugynevezett tereprendező talajgépet, amely tolólemezével a felületi egyenetlenségeket megszünteti és különösen a rizstelepek megmunkálásánál lesz hasznos munkagépe a d-4-k traktornak./mti/

..

bb. 20. nemzetközi fotószalon nyílik miskolcon

vid n/gy/fm

1962. szeptember 19.

a miskolci fotóklub tiz éves fennállása alkalmából - a fotóklub és a városi tanács rendezésében - október 6-án nemzetközi fotószalon nyílik miskolcon.

az építők szakszervezetének klubhelyiségében rendezendő kiállításra 17 ország 32 fotóegyesülete küldött képeket. a szovjetunió, a kínai népköztársaság, valamint a bolgár és a román népköztársaság 30-30 képből álló nemzeti gyűjteménnyel vesz részt a kiállításon. a beérkezett 1 200 színes és fekete-fehér felvételtől 330-at, a 250 színes diapozitív közül pedig csaknem százat mutatnak be.

a bíráló bizottság döntött a díjak kiadásáról is. a miskolci nemzetközi fotószalon emlékplakettjével tüntetik ki a bécsi, a bordeauxi, valamint a katowicei fotóklubot, 20 fotóművész pedig egyéni tiszteletdíjban részesül. az utóbbiakat a miskolci városi és a borsod megyei tanács, valamint a város és a megye nagyüzemei ajánlották fel./mti/

9.45/szb

9.54 ✓

- 19 -

me

bb 31. a kongresszusi vállalás eddig esedékes részének több mint kétszeresét teljesítették a dimávg gépgyár dolgozói

vid/gg/m/ki

1962. szeptember 19.

a dimávg gépgyár dolgozói, jóllehet az idén lényegesen több gépet, berendezést, alkatrészt gyártanak, mint tavaly vagy az előző években, az eltelt nyolc hónap feladataival sikerrel birkóztak meg. része van ebben az időközben bevezetett és az eredményesség fokozásában mind hatásosabb műszaki és szervezési intézkedéseknek, s a tartalmában és méreteiben is egyre szélesedő kongresszusi versenynek. a dolgozók eredményes munkájának beszédes utjelzője, hogy például a műszint-tervben meghatározott feladatok nagyobb részét már megoldották, alkalmazzák, s azok révén - a tervezettnél jóval többet - mintegy tízmillió forintot takarítottak meg. a termelési lényegénél is számottevő javulást értek el. a második félévben ugyanis egy dolgozó naponta harminc forinttal több értékű árut termel az előirtnál, a száz százalékon alul teljesítők száma az idén mintegy negyedével csökkent s az egyes munkák normaidejénél is sikerült eddig nyolcezer órát megtakarítani. mindezek együtthatásaként eddig esedékes egymillióháromszázezer forint értékű kongresszusi vállalásukat több mint kétszeresen túlteljesítették. a többletként gyártott áruk annál értékesebbek, mert azokban - egyebek között - olyan kohóipari, hengerdei alkatrészek vannak, amelyeket például a diósgyőri hengermű nagyjavításánál, illetve a kohó átépítésénél használtak, illetve használnak fel. más részük pedig, mint a vasúti tengelyekből készített jelentős többlet, az exporttervek teljesítésénél érvényesül előnyösen.

a kongresszusi felajánlás minden tételének teljesítésében a munka dandárja még ezután következik. a gépgyáriak ugyanis összesen hétmillió forint értékű különböző kábelgépet, lemezollót, sajtólót és egyéb berendezéseket akarnak kongresszusi felajánlasként elkészíteni, s azok gyártása - az ütemterv szerint - az év hátralévő részében esedékes. /mti/

9.50/gy

10.04 ✓

- 20 -

716

bb. 22. átszervezték a dunai vasműben a kisz-munkát

vid n/gy/fm

1962. szeptember 19.

a dunai vasmű kisz alapszervezeteiben csaknem kétezer fiatal tevékenykedik. a nagyobb feladatok sikeres megoldására a nagyüzemi kisz bizottság hat osztályt szervezett, amelyek összefogják a gyári alapszervezetek sokoldalú munkáját. így nagyobb eredményeket tudnak majd elérni az ifjúság nevelésében, művelődésében és nem utolsósorban a termelésben is.

a szervezési, a műszaki, a termelési, az oktatási, a kulturális és a sportosztály 30 bizottságában több mint 200 aktivista dolgozik. a szervezési osztály irányításával tevékenykedik az „ifjú kommunista őrszolgálat”, amely eddig a munkafegyelem megszilárdításában nyújtott segítséget az üzemeknek, most pedig az anyagtakarékosságra fordítja a legtöbb gondot. /mti/

..

bb. 23. indiában ápolják körösi csoma sándor emléket - chatterjee indiai földrajz ~~tanár~~ nyilatkozata

vid n/gy/fm

1962. szeptember 19.

shiba prasaa chatterjee, a kalkuttai egyetem dékánja, az indiai földrajzi társaság elnöke - aki néhány napja hazánkban tartózkodik - nyilatkozott az mti munkatársának:

- abból az országból jöttem, - mondotta - amelynek nagy fia, rabindranath tagore neve magyarországon is jól ismert. jól esett tapasztalnom azt a nagy megbecsülést, amelyet tagore iránt tanúsítanak ebben az országban. s én most viszonzásul kijelenthetem: indiában is ápolják a nagy magyar india-kutató, körösi csoma sándor emléket. darjuling - ahol a tibeti nyelv első európai kutatóját eltemették - idegenforgalmi központtá fejlődött. sok turista keresi fel, s így alkalma van megismerkedni körösi csoma sándor emlékével, munkásságával. ez is egyik vonása az indiai és a magyar nép kapcsolatának, amely most mind jobban fejlődik és tovább erősíti a békéért munkálkodók nagy családját is. a baráti magyar népnek további sikereket kívánok, és biztos vagyok benne, hogy ahol olyan kedves, szorgalmas emberek laknak, mint az önök országában, a munka eredménye nem marad el, - fejezte be nyilatkozatát a neves indiai közéleti személyiség. /mti/

..

10.--/szb/ 10.12

-21-

716

bb 32. rövidhullámu rádió adó-vevő készülékkel irányítják a traktorokat szolnok megye gépállomásain

vid j vm ká

1962. szeptember 19.

szolnok megye egy-egy gépállomása ma már több tizezer katasztrális holdnyi területet művel a termelészövetkezeti gazdaságoknak. a távolabbi brigádszállásokon, munkahelyeken tartózkodó traktorosok irányítása nagy feladatot jelent, ezért a négy legnagyobb körzettel rendelkező gépállomás - a jászberényi, a karcagi, a szolnoki és a mezőturi - rövidhullámu rádió adó-vevő készülékekkel tart kapcsolatot dolgozóival. a szolnoki gépállomás például 70.000 katasztrális hold területen irányítja traktorosait rádió segítségével. állandó érintkezésben vannak a csataszögi, a besenyszögi és a szászberekai brigádszállásokkal, gondoskodnak a gépek gyors átcsoportosításáról, az esetleges üzemhibák sürgős kijavításáról. a munkahelyekről rádió útján adják a napi friss termelési jelentéseket a gépállomás központjába. a korszerű technikának, a gépek tervszerű átcsoportosításának, valamint az erőgépek kétműszakos üzemeltetésének köszönhető, hogy a szolnok megyei gépállomások az őszi talajmunkák több, mint 80 százalékát már elkészültek. /mti/

- . -

bb 33. az évad megnyitása előtt husz üzembe látogatott el a pécsi nemzeti színház társulata - ötvenezer jegyet vettek elővételben a pécsiek

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 19.

a pécsi nemzeti színház szeptember 21-i évad nyitó előadását nagyszabásu szervezőmunka előzte meg. a színház vezetőivel az élen a társulat tagjai - kisebb csoportokban - husz pécsi, komlói üzembe látogattak el és a munkásokkal közösen a színház életével kapcsolatos ankétokon, baráti beszélgetéseken vettek részt. egyben megismertették az üzemek dolgozóival az évad műsortervét, illetve bemutatkozásént ajándékműsort adtak részükre.

/folyt. köv./

10.10 40.20

- 22 -

/bb 33. az évad.....1.folyt./vm

az üzemi közönségszervezőknek versenyt hirdettek. a legtöbb bérletes színházlátogatót szervezőnek kéthetes külföldi üdülést ajánlottak fel, többeket pedig majd értékes ajándékokkal jutalmazzák. bartha árpádné, a pécsi nőerőmű kisz fiatalja a külföldi jutalomüdülés esélyese. sok színházi bérletet váltottak a porcelángyár, a sopiana gépgyár dolgozói és az mth 506-os iparitanuló intézet diákjai is. a pécssett augusztus 25-óta váltott színházi bérletek száma eddig már meghaladja a négyezret, ami azt jelenti, hogy a pécsiek - javarészt üzemi dolgozók - eddig ötvenezer jegyet vettek elővételben, amire még nem volt példa a színház történetében.

a színház sokrétű műsorral - klasszikusokkal és modernekekkel, komoly és könnyebb műfaju bemutatókkal - elégíti ki a közönség érdeklődését.

a „cyrano„-val kezdő prózai társulat a későbbiekben hazánkban először mutatja be victor hugo „ezer frank jutalom„ című drámáját, feleleveníti shakespeare nálunk régen játszott „téli rege„ című játékát, molnár ferenc „liliom„-át, s magyar szerzőktől két új drámát mutat be. az operatársulat menotti „médiüm„-án kívül új magyar egyfelvonásos opera ősbemutatóját és a „hoffmann meséi„-t is műsorára tűzte. az utóbbit érdekes, modern felfogásban, a balettkar közreműködésével adják elő.

a jőnevu pécsi balettegyüttes - amely ujabban olaszországi és skandináv vendég szereplésre kapott meghívást - januárban tartja első önálló estjét.

a pécsi nemzeti színházban erre az évadra sok fiatal művész szerződött. ifj. latabár kálmán, pécsi ildikó, dávid kiss ferenc, végvári ilona és győri franciska már a legközelebbi előadásokon főszerepeket játszanak. /mti/

bb 26. várospolitikai akcióbizottság nagykanizsán

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 19.

a hazafias népfront nagykanizsai városi bizottságának kezdeményezésére munkások és alkalmazottak, mérnökök, építészek, orvosok létrehozták a várospolitikai akcióbizottságot. tagjai a város fejlesztéséért, szépitéséért fáradoznak. terveket dolgoznak ki az utak, járdák, parkok és terek építésére, a közművesítés fejlesztésére és kisebb társadalmi munkákra kéri fel a lakosságot. /mti/

10.13/szb 40.24

- 23 -

me

bb 24. több, mint kétszáz bányagép működik már automatikus vezérléssel a borsodi szénbányászati tröszt üzeimben

vid gg vm ki

1962. szeptember 19.

a borsodi szénbányászati trösztnél a műszaki fejlesztési tervek végrehajtása során eddig több, mint 200 bányagép irányítását automatizálták. elsősorban a föld alatt termelt szén szállítására szolgáló akna-és végtelenköteles gépeknél vezették be az automata irányítást. megállapították ugyanis, hogy a szállítógépeknél a kezelők figyelmetlensége miatt sok a kiesés, a csillék gyakran megszaladnak a lejtős aknában, elszakadnak a drótkötelek, ami több esetben balesetet is okoz. az automatizálással meggyorsították a szállítást és a baleseteket is mintegy 60 százalékkal csökkentették.

a szállítógépeknél szerzett tapasztalatok alapján fogtak hozzá a munkahelyi kaparószalagok és gumi szállítószalagok automatizálásához. ennek különösen a vékony, 60-90 centis széntelepeknél van jelentősége. itt ugyanis sok mellékmunkát kell végezni, hogy a kaparószalag meghajtó motorjainak megfelelő helyet, „ gépházat, alakítsanak ki a föld alatt, s a meddőben végzett munka növelte az önköltséget. a kongresszusi versenyben a tröszt gépészeti dolgozói vállalták, hogy a vékonytelepi nagytermelékenységű munkahelyeken a kaparó-és gumiszalagok automatizálását befejezik. a vállalatot teljesítették, mert 37 kaparó és 19 gumi szállítószalag már így működik.

a vizes bányatérsekben 38 szivattyú működését irányítják automatikusan, ami a munkahelyek víztelenítését egyenletessé teszi. az automaták ugyanis kikapcsolnak, ha kevesebb víz van a bányában, s így jelentős energiát is megtakarítanak. az automatizálással több mint 600 munkás szabadult fel, akiket más munkakörben, elsősorban széntermelésnél alkalmaznak. /mti/

bb 30. takarmánybrikett törkölyből

vid j vm ká

1962. szeptember 19.

a helvéciai állami gazdaságban az idén új eljárással dolgozzák fel a szüretnél visszamaradt szőlőcsutkát és magot. a törkölyt megszáritják és porrá őrlik, majd brikettkockákka préselik. a gazdag cukor-, fehérje-és olaj-tartalmu takarmánybrikett tápértéke csaknem felér a réti szénáéval. az újdonságot az állatok jóízűen fogyasztják. /mti/

10.20/szb 10.29

-24-

céklarépa

bb. 34. megjelent a piacon a [redacted] és a feketeteretek

i nj/j/gy/ká

1962. szeptember 19.

a nagyvásártelepre és a 9. kerületi, hámán kató téri piacra szerdán 68 vagon és 73 tehergépkocsi áru érkezett, többek között 19 vagon burgonya, 11 vagon zöldpaprika, 10 vagon káposztaféle, 6 vagon paradicsom és 18 vagon különféle gyümölcs.

a fővároskörnyéki kertészeti üzemekből megjött az egyiptomi fajtájú céklarépa és az erfurti fajtájú feketeteretek. a céklarépat kilónként 3 - 3.50, a feketeteretket 1.20 - 1.50 forintért hozták forgalomba, az őszi kelkáposztát kilónként 1.30 - 1.60, a tisztított karfiolt 2.60 - 3.60, a tölteni való zöldpaprikát 2.80 forintért árusították. megjelent a közért-boltokban, valamint a zöldség- és gyümölcs szaküzletekben a hordós, sós-vizes uborka, ára kilónként 6.50 forint. /mti/

.-.

bb 36. „ a sajtó az új társadalom építésének hathatós eszközévé válik, - megemlékezés a csehszlovák sajtó napjáról az újságíró szövetségben

t v/gk vm

1962. szeptember 19.

szerdán magyar és külföldi újságírók gyűltek össze a magyar sajtó házában, hogy megemlékezzenek a csehszlovák sajtó napjáról. az összejövetelel megjelent szakasits árpád, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke, frantisek písek, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete, dr. rudolf holcsik, a csehszlovák kultúra igazgatója s ott voltak a baráti országok sajtóattaséi és tudósítói is.

szakasits árpád, a muosz elnöke üdvözölte a vendégeket és méltatta a csehszlovák sajtó napjának jelentőségét, beszélt a 42 esziendeje működő rudé právo - a csehszlovák kommunista párt központi lapja - születéséről, a lap hősi harcáról, majd a magyar újságíró társadalom nevében üdvözölte a testvéri csehszlovák sajtó, rádió és televízió dolgozóit.

ezután frantisek písek nagykövet mondott beszédet.

/folyt. köv./

11,50 /m

- 25 -

Ha [redacted]

/bb 36. ,, a sajtó.....1.folyt./vm

- nagy öröm számunkra - mondotta többek között -, hogy a magyar újságírók velünk együtt ünneplik a csehszlovák sajtó napját, amelynek nálunk nagy hagyományai vannak. a sajtó, s vele együtt a rádió és a televízió az új társadalom építésének hathatós eszközévé vált, segíti a nagy társadalmi, gazdasági változásokat és a nép politikai aktivitásának kibontakoztatását. harcol a régi ellen és az újért, leleplezi és ostromozza a hiányszágokat, a hibákat. terjeszti a marxizmus-leninizmus nagy eszméit, emeli a nép politikai és kulturális öntudatát. segít elmélyíteni és kiterjeszteni a szocialista országok testvéri együttműködését, megszilárdítani a szocialista tábor egységét.

- igényes feladatok ezek. megkövetelik, hogy az új társadalomért vívott harcnak ezek a fegyverei egyre tökéletesebbek legyenek. ez meg is valósul. példaként elmondhatom, hogy a csehszlovák szocialista köztársaságban minden családra öt különböző folyóirat jut, minden háztartásban van rádió, a televízió készülékek száma elérte az egy és negyed milliót. az újságírók és folyóiratok egyszeri kiadásának példányszáma 1965-ben meghaladja a 24 milliót, vagyis az 1945. évi példányszám kétszeresét.

- felhasználtam ezt az alkalmat arra is - mondotta végül frantisek pisek-, hogy őszinte köszönetet mondjak a magyar sajtó, rádió és televízió munkatársainak érdemes munkájukért, amellyel megismertetik a magyar dolgozókat a csehszlovák nép életével és alkotó erőfeszítéseivel.

az ünnepi beszéd után a találkozó résztvevői megtekintették a julius fucsik életéről szóló filmalkotást./mti/

- . -

bb 35. szerdán lajstromozták a 150.000. magyar szabadalmat - évente 39 millió forint értékű többletermelést tesz lehetővé kökény lászló és somogyi Antal találmánya

t sl/gk vm vg

1962. szeptember 19.

szerdán délelőtt az országos találmányi hivatalban ünnepélyesen lajstromozták kökény lászló :üzemvezető és somogyi Antal nyugalmazott igazgató közös találmányát, amely a csővonópádkok működését nagymértékben korszerűsíti.
/folyt. köv./

12.00/a

- 26 -

109 Lsz

bb. 35. /szerdán lajstromozták... 1. folyt./ gy

a találmány nemcsak jelentős gazdasági értékéről, hanem arról is nevezetes, hogy a 150 000-es számot viseli, tehát ez a 150 000. magyar találmány.

a jubileumi szabadalmi okirat átadásakor tasnádi emil, az országos találmányi hivatal elnöke rövid áttekintést nyújtott a magyar találmányok történetéről. elmondotta, hogy az első magyar feltalálónak, akinek ténykedéséről írásos emlékek is vannak, tulajdonképpen kempelen farkas polihisztort tekinthetjük aki 1786-ban 2. józseftől kapott privilégiumot, vagyis jogot ugynevezett tűz- és reakciós gépek gyártására. a mai értelemben vett szabadalmi okiratot azonban magyarországon elsőnek schwerzenberg károly budapesti lakos kapta 1894-ben önműködően záródó ruhaakasztóra vonatkozó találmányáért. azóta 68 esztendő telt el és egész sor nagynevű magyar feltaláló tevékenységét örökíti meg a szabadalmi naplók. kándó kálmán 1899-ben kapott szabadalmat újfajta villamosvasuti motorjaira, asbóth oszkár 1917-ben jegyeztette be helikopterének szabadalmát, jendrassik györgy belsőégésű erőgépeinek leírását az 1927-es szabadalmi naplók egyike örökíti meg.

a mostani 150 000. magyar találmány ismét nagyjelentőségű. segítségével a csővonópádkokon a szokásostól eltérően egyidőben nem csupán egy, hanem akár husz csövet is húzhatnak, s ezt a lehetőséget máris felhasználják a csepel vas- és fémművekben. számítások szerint a találmány felhasználásával évente legalább 39 millió forinttal lehet növelni a gyár termelését, s ez annál is inkább fontos, mert a csöveknek egy részét még ma is külföldről vásároljuk drága valutáért. a találmány iránt szovjet, csehszlovák, lengyel, sőt francia és angol szakemberek is érdeklődnek, a szovjetunióknak már át is adtuk a találmánnyal kapcsolatos dokumentációkat, s ezért a találmányi díjon felül még további 50 000 forintot kaptak a feltalálók./mti/

- . -

bb 37. megjelent a közgazdasági szemle szeptemberi száma

cz vm

1962. szeptember 19.

a közgazdasági szemle most megjelent számában ausch sándor a kósti -országok gazdasági együttműködése és a fejlődés perspektívái címmel írt cikket. garamvölgyi károly a paraszt-szervezés kapcsán, szakasits györgy a kutató és fejlesztő kapacitások hosszútávú tervezésével foglalkozik, tarnóy lászló cikke az építési beruházások gazdaságos megvalósításának ösztönzéséről szól, redő éva a munkanorma a tőkés iparban címmel írt tanulmányt. a vita-rovatban hagemayer istván írása azt vizsgálja: lehet-e az arany a szocializmus pénze. a szemle rovat a felvásárlás alakulásáról, az olasz kapitalizmus mai fejlődéséről és az ndk fogyasztási szövetkezeteiről közöl cikkeket./mti/

- . -

12.25/a

- 27 -

109 Lsz

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 36. sz. hír / a sajtó az társadalom.../ ötödik bekezdésének 7. sorában a szöveg helyesen a következő:

az újságok és folyóiratok....

/mti/

bb. 38. időjárásjelentés

gg/gy/

1962- szeptember 19.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 19-én, szerdán 13 órakor:

hűvös idő

az elmúlt napokban országos csapadékot hozó ciklon elvonult nyugat felől magas légnyomású képződmény húzódik a kárpát-medence fölé. Baltikum fölé.

hazánkban tegnap is országos volt az esőzés, a csapadék mennyisége a keleti határmegyékben csak 1-5, máshol általában 6-19, balassagyarmaton, kecskeméten és vácotton 20, izsákon 21, romhányban és mátraházán 23, borsodnádason és gyöngyösön 24, nagykátán és sikkóson 25, egerben és kékestetőn 26, kalocsán és székszárdon 35, örkényben 36, putnokon pedig 40 milliméter volt. putnokról zivatar is jelentettek. egy-kétórás napsütést csak a déli határmegyékből jelentettek, a hőmérséklet napközben a tiszta vonalától nyugatra 12-18, tőle keletre 18-23 fokig emelkedett, ma hajnalban az északi és délkeleti határmegyékben 4-8, máshol 7-12 fokig hűlt le a levegő, ma délelőtt az északnyugati határmegyékben gyengén, máshol erősen felhős volt az idő és délen helyenként még esett az eső.

a hőmérséklet 10 órakor 9-13 fok között váltakozott, budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 12,7 fok volt, 3,7 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete síófokon 14 fok.

várható időjárás csütörtök estig: hűvös idő, felhőátvonulások, főképp a déli megyékben néhány helyen esővel. mérsékelt, változó irányú szél, várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-8, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 13-17 fok között.

előrejelzés a balaton területére holnap reggelig: a szél gyengül, változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb kisebb esővel, a hőmérséklet alkonyatkor 13, hajnalban 9 fok körül lesz.

apuna vizállása szerdán délelőtt 11 órakor budapestnél: 155 centiméter./mti/

13.50/a 14.02

- 28 -

bb. 39. átadta megbízólevelét a mali köztársaság első magyarországi nagykövete

t bc/gk/e sr

1962. szeptember 19.

dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke szerdán fogadta abdoulaye maiga rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a mali köztársaság első magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

a megbízólevél átadásánál jelen volt kiss károly, az elnöki tanács titkára, mihályfi ernő, az elnöki tanács tagja, szarka károly külügyminiszterhelyettes, kovács imre vezérőrnagy és gyémánt andrás, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője.

abdoulaye maiga nagykövet megbízólevele átadásakor beszédet mondott, többek között kijelentette:

- örömmel tölt el a megtiszteltetés, hogy kormányunk engem jelölt ki rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté a baráti magyar népköztársaságba. engedje meg, hogy átadjam önnek, elnök ur, államfőnk, modibo keita elnök, a szudáni unió főtitkára szívélyes és testvéri üdvözlését, aki azzal a feladattal bízott meg, hogy a mali nép nevében meleg barátsággal köszöntsem a magyar népet és kormányát.

- eddigi magyarországi utazásomon a magyar nép megannyi nagyköveteivel találkoztam az önök vendégszerető, velünk rokonszenvező fiainak személyében. a magyarok közvetlensége megerősítette bennem az igazi szolidaritásról alkotott elképzeléseket.

- népeink kölcsönös megbecsülése olyan alapon nyugszik, amelyet a háborúk és az idegen elnyomás keserveivel teli azonos történelmi múlt tudata kovácsolt egybe. a gyarmati rendszer és a fasiszmus mindkét országban súlyos károkat és pusztítást okozott.

- az új magyarország a béke és a szorgos munka képét mutatja; ez az önök sikerét bizonyítja, amiből mi is ösztönzést meríthetünk.

- a mali köztársaság, amelynek harcát önök figyelemmel kísérték, s amelynek cselekedeteivel együttéreztek, lerázta magát a gyarmati szolgálat láncait, s bátran hozzálátott a monopolista rendszer maradványainak felszámolásához.
/folyt. köv./
16.05/e

- 29 -

bb. 39. /átadta megbízó levelet...1. folyt./e

- népünk és kormányunk mindent elkövet, hogy országunk gazdasági rendszerét a jelenkor szükségleteihez képest alakítsa ki. napról-napra szilárdítjuk köztársaságunk alapjait, s erősítjük a szocialista hatalmat országunkban, amely egyedül képes megszabadítani az embert a holnap bizonytalanságától, az által, hogy a gazdasági életet kizárólag a lakosság érdekeinek megfelelően fejleszti. a mali köztársaság tudja, hogy ebben a tevékenységében bizton számíthat az önök támogatására és szolidaritására. miként a közelmúltban itt járt parlamenti küldöttségünk tagjai, magam is meggyőződtem arról, hogy Magyarország érdeklődik problémáink iránt.

- magyarországhoz hasonlóan a mali köztársaság is szereti a szabadságot. a mali köztársaságnak éppúgy, mint a magyar népköztársaságnak békére van szüksége céljai eléréséhez. a békét csakis úgy tarthatjuk fenn, ha egyesítjük erőnket, hogy elálljunk a kalandorok útját, akik a dolgozó tömegek nyugtalanításában lelnek üzletet, s szerte a világon háborús tűzfészeket szítanak. külpolitikai tevékenységünkben tehát nem lehetünk mások, mint szolidárisak, anélkül, hogy bármiféle „felzárkózásra”, vagy „alárendelésre”, lenne szükségünk, amint azt a dühödt bajkeverők igyekeznek híresztelni. állásfoglalásunk világos és kifejezésre jut az államok közötti nézeteltérések békés rendezésére irányuló tevékenységünkben, a nukleáris kísérletek ellen, s az általános és ellenőrzött leszerelésért folytatott harcunkban.

- úgy véljük, azon államok egységének helyreállítása, amelyeknél ez még nincs meg, elsősorban az érdekelttek közötti tárgyalásokra tartozik, minden külföldi beavatkozás mellőzéseivel. azt tartjuk, hogy az egyesült nemzetek beavatkozása csak abban az esetben jogos, ha egy ország helyzete a nemzetközi békét veszélyezteti.

- a mali köztársaság ellenzi a külföldi támaszpontok létesítését és megbélyegzi a bekerítési módszereket. ellene van annak, hogy még mindig függő viszonyban tartsanak területeket és szolidárisnak nyilvánítja magát mindazokkal, akik szabadságukért, emberi méltóságuk jogáért és intézményeik szabad megválasztásáért küzdenek.

- meg vagyok győződve arról, hogy így közös cselekvési eszménnyel rendelkezünk, s ezen az alapon meg fog szilárdulni az országaink közötti barátság és megbecsülés. feladatunk, hogy felmérjük lehetőségeinket és megteremtjük a gyümölcsöző együttműködés feltételeit mind gazdasági, mind kulturális téren országaink szocialista fejlődése keretében.
/folyt. köv./

16.206a

- 30 -

PK

bb. 39. /átadta megbízólevelét....2. folyt./e

- modibo keita elnök ur, a mali nép és a magam nevében sikereket, boldogságot és jólétet kívánok önnek és népének. tolmácsolom köztársaságunknak meggyőződését, hogy a szocializmus győzelmet arat a hanyatló társadalmi rend erői felett. minden törekvésem arra irányul, hogy méltóképpen teljesítsem megbízatásomat, hozzájáruljak országaink egyre szorosabb kapcsolatának kialakításához.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke válaszolt a nagykövet beszédére:

- nagy örömmre szolgál, hogy átvehetem a mali köztársaság államfőjének megbízólevelét, amellyel önt a magyar népköztársaság elnöki tanácsa mellé rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti minőségben akkreditálja. a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány, valamint a magyar nép nevében teljes szívből köszönöm a meleg, baráti üdvözlést, amelyet nagykövet ur tolmácsolt. ezzel egyidőben szeretném megköszönni a kedves szavakat, amelyekkel nagykövet ur a népeink közötti baráti viszonyt jellemezte.

- a magyar nép valóban kezdettől nagy rokonszenvvel és lelkesedéssel figyelte a mali köztársaság népének harcát a függetlenségért, amelyet a szudáni unió irányított, nagyrabecsült elnökük, modibo keita vezetésével. ez a példamutatóan következetes, szívós harc az egész világ haladó emberiségének nagy örömeire teljes sikerrel járt. a mali köztársaság népe egyszer s mindenkorra megszabadult a gyarmati elnyomástól, s a saját kezébe vette sorsának irányítását. a függetlenségért, a nemzeti egyenjogúságért folytatott harc tapasztalatai arra indították a mali köztársaság népet és kormányát, hogy a gyarmati múlt maradványainak végleges felszámolására a jövő fejlődés utjaként a szocialista utat válassza. Őszinte örömmel töltöttek el bennünket azok az eredmények, amelyeket a mali köztársaság népe ezen az úton haladva elért, s forrón kívánjuk, hogy a továbbiakban is teljes siker koronázza az erős, virágzó és boldog ország megteremtéséért kifejtett erőfeszítéseiket.

- a magyar népköztársaság kormányát, a többi szocialista országhoz hasonlóan, az az önzetlen cél vezérli, hogy támogassa a gyarmati népek függetlenségi harcát, erősítse a népek közötti barátságot, küzdjön a népek és a nemzetek békés egymás mellett éléséért, s ezzel hozzájáruljon a világbéke fenntartásához.
/folyt. köv./

16,33 /m

- 31 -

PK

bb. 39. /átadta megbízólevelét...3.folyt./e

a magyar népköztársaság népe és kormánya támogatja afrika hős népeinek szabadságharcát, követeli az imperialista gyarmati rendszer azonnali, teljes felszámolását és mindenféle újgyarmatosító kísérlet megszüntetését. az afrika szabadságáért és függetlenségéért harcolók élvonalában küzdő mali nép, bennünk mindenkor szilárd szövetségesre talál.

- nagyra becsüljük a mali köztársaság testvéri szolidaritását, amely mindenkor megnyilvánult népünk igaz ügye iránt, na erre szükség volt, ha közös erővel kellett visszavernünk a hidegháborús erők próbálkozásait, amelyekkel akadályokat akartak gördíteni népeink előrehaladásának útjába. a népeink közötti mély rokonszenv megnyilatkozására adott alkalmat a mali köztársaság nemzetgyűlése küldöttségének ez évi magyarországi látogatása is. a látogatás hozzájárult ahhoz, hogy még közelebbről megismerjük a mali köztársaság népének életét, terveit, harcait, eredményeit. örömmel állapíthatjuk meg, hogy újabb és újabb alkalmak nyílnak a két nép közös akaratán alapuló barátság szálainak szorosabbra fűzésére, a már eddig is gyümölcsözően épülő kölcsönös együttműködés elmélyítésére.

- engedje meg nagykövet ur, hogy szeretettel üdvözöljem önt körünkben, mint a mali köztársaság első nagykövetét. biztosíthatom, hogy mind a magam, mind pedig a kormány részéről mindenkor a legmesszebbmenő támogatásra számíthat a népeink közötti barátság és megértés javára végzett odaadó munkájában.

- kérem, nagykövet ur, tolmácsolja a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány, a magyar nép és a magam legjobb kívánságait és szívélyes üdvözlését modibo keita elnöknek, a mali köztársaság államfőjének és a baráti mali népnek. önnek, nagykövet ur, jó egészséget és sok sikert kívánok felelősségteljes munkájához.

az elnöki tanács elnöke ezután hosszan, barátián elbeszélgetett a nagykövettel.

x x x

abdoulaye maiga nagykövet megbízólevelének átadása után a hősök terén megkoszorúzta a magyar hősi emlékművet. /mti/

- . -

16,40 /m

- 32 -

bb 40. makói termelőszövetkezeti vezetők egyhónapos tapasztalatszeréje németországban

vid j-lm ká

1962. szeptember 19.

lászló jános, az országos hírű makói józsef attila tsz elnöke és gyüreffy istván főmezőgazdász a német demokratikus köztársaságba utazott. a weissland-gözlzau ernst thälmann nevét viselő mezőgazdasági termelőszövetkezet egyhónapos tapasztalatszerére fogadja a makói közös gazdaság vezetőit.

a vendéglátók elsősorban arra kíváncsiak, hogy a józsef attila tsz-ben hogyan szervezik a munkát. vannak olyan növények, mint a cukorrépa és a kukorica, amit mindkét tsz-ben termelnek. ezeknél összehasonlítást tesznek, hogy hol gazdálkodnak ésszerűbben és alkalmaznak jobb munkamódszert, fejlettebb agrotechnikát. a német vendéglátók szakemberei rövidesen viszonyozzák a makóiak látogatását. /mti/

- . -

bb 41. kápolnásnyékre érkezett a barátság-vezeték a szovjet olaj

t sl/ gg- lm vg

1962. szeptember 19.

negyvenhatórás útjának befejeztével szerdán délelőtt 9 óra 22 perckor, szinte menetrendszerű pontossággal megérkezett a kápolnásnyéki tárolóállomásra a szovjet olaj, amely hétfőn délelőtt kezdte meg áramlását az ipolyság melletti tupáról a barátság-vezetéken. az értékes üzemanyagot vizoszlop érkezése előzte meg, amelyet próbaképpen 70 atmoszférás nyomással szállítottak végig a vezetéken. a tárolóállomás dolgozói a víz leengedése után eltávolították a különleges rugós szerkezetet, az úgynevezett csőgörényt, amely csehszlovákiától egészen idáig maga előtt tolta és az olajtól elszigetelte a víztérreget, s egyben a cső belső falát is megtisztította a szennyeződéstől. a műszaki előkészületek után ugyancsak a délelőtti órákban a vezetékből a tartályba csapolták az első 400 köbméter olajat. a három, egyenként 5000 köbméteres tartály teljes megtöltésére csak a hét végén, a jövő elején kerül sor. a csehszlovák határ és kápolnásnyék között húzódó 145.8 kilométeres vezeték, amelynek befogadóképessége 18.600 köbméter, már végig megvan töltve, a cső tartalmának rendszeres áramlása azonban a megállapodások értelmében csak a hét végén kezdődik meg.

/folyt. köv./

16.45/a

- 33 -

bb 45. a 22. kerületet is bekapcsolják a villamos-forgalomba - a fővárosi villamos vasut veszi kezelésbe a budafoki bhév vonalat - több mint 40 millió forintot fordítanak 1963-ban a budapesti iskolák tatarozására - a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának ülése

t zs/tr-lm s

1962. szeptember 19.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén megtárgyalta az osztályok és igazgatóságok első félévi pénzgazdálkodásáról szóló jelentést. megállapította, hogy az idei költségvetés végrehajtása általában jó ütemben halad, s az év első hat hónapjában a gazdálkodás zökkenőmentes volt. több határozatot hoztak a pénzügyi fegyelem további javítására és az egyes területeken indokolatlanul magas költségszintek csökkentésére. a fővárosi javító-szerelő vállalatok kötelezték, hogy az év hátralevő részében az eddiginél több munkát végezzen közvetlenül a lakosoknak, - ha szükséges, a közületi megrendelések terhére.

az ülésen foglalkoztak az iskolatatarozások idei eredményeivel és a következő évi felújítási programmal. örvendetes, hogy a nyári tatarozások a tanévkezdésre a legtöbb iskolában befejeződtek. számos tanintézet felújítása hosszabb időbe telik, de jó szervezéssel a legtöbb helyen megoldották, hogy a tanítás a munkálatok ideje alatt is zavartalanul folytatódhat. előreláthatólag csak az 1. kerületi petőfi sándor gimnáziumot és a cinkotai 12 évfolyamos iskola gyermekotthon-részlegét kell az építkezések miatt hosszabb-rövidebb időre elköltöztetni.

1963-ban a tervek szerint több mint 40 millió forintot fordíthatnak a tanácsok az oktatási intézmények felújítására, csinosítására. ebből a pénzből jelentős összeg jut a külső kerületekben levő iskolák tatarozására, rendbehozatalára. összesen 42 budapesti oktatási intézményben terveznek nagyobb-arányú tatarozást, s ezek között szerepel Óbudán a fényes adolf utcai, Újpesten az Erzsébet utcai, Kőbányán az Üllői út 118. számú, Angyalföldön a Kilián György utcai, a 15. kerületben a Bocskai utcai, a 16. kerületben a Cinkotai, a 17. kerületben az Apponyi utcai, Pestlőrincen a Vörösmarty utcai, Kispesten a Hungária utcai, a 20. kerületben a Mártírok útja 215. számú és Csepelen a Rákóczi Ferenc utcai általános iskola, továbbá több peremkerületi óvoda.

a végrehajtó bizottság a közlekedési igazgatóság előterjesztésre határozatban mondta ki, hogy a fővárosi villamos vasut jövő év január 1-től kezelésbe veszi a budapesti helyi érdekű vasut budafoki vonalcsoportját - a budaörs-törökbálint-i vonalrész kivételével.

/folyt. köv./
17.05/a

- 36 -

bb 45. / a 22. kerületet is bekapcsolják... folyt./-lm

január 1-től tehát a 22. kerületet is bekapcsolják a városi jellegű villamosközlekedésbe, s a hév járatok helyét villamosok foglalják el. a forgalmat az egységes villamosvasutszabályzat szerint bonyolítják le, s így a fehérvári ut, budafok-nagytétény, valamint a fehérvári ut-kamaraerdő-budaörs szakaszokon egységesen a villamosviteldij-tarifa lesz érvényes. ez a számítások szerint - évente összesen öt és félmillió forint tarifa-kiesést jelent.

az érintett vonalakon egyébként a villamosok lényegesen sűrűbben közlekednek majd, mint a korábbi bhév szerelvények: a budaörsi szakaszon az eddigi 16 perc helyett 8, a budatétényi szakaszon pedig 8 perc helyett 4 percenként indítják a kocsikat. megszüntetik a bhév járatokat a budaörs-törökbálint közötti vonalon is - itt a forgalmat autóbusszokkal bonyolítják le. január 1-től egyébként „nyugdíjazzák”, a régitípusú, elavult pótkocsikat, az egész vonalcsoporton villamoskocsik járnak majd, s a villamosvasut-ra érvényes utazási feltételeket érvényesítik, tehát ezeken a vonalakon is megtiltják a donányzást.

a végrehajtó bizottság ezután megvitatta a tanácstagok beszámolókról szóló jelentést. a választók és választottak első félévi találkozásain 262.000 budapesti lakos jelent meg, jóval több, mint korábban bármikor. a közügyek iránti érdeklődés növekedését bizonyítja az is, hogy a beszámolókon több mint 23.000 javaslat, észrevétel és indítvány hangzott el - ezeknek mintegy 75 százaléka közérdekű volt - s a tanácstagok 2.400 társadalmi munkavállalást jegyeztek fel.

az őszi beszámolókat október 1. - november 15. - között tartják. a tanácstagok saját munkájukon kívül számot adnak majd az államhatalom helyi szerveinek tevékenységéről, a fejlesztési programok végrehajtásáról és a jövő terveiről is./mti/

17.10/a

- 37 -

PK

bb. 48. új megállapítás a rádióaktív sugárzás hatásáról: a feltételezettnél kétszeresére nagyobb kémiai változást idéz elő a vizes oldatokban - a nemzetközi sugárkémiai tanácskozás szerdai napja

vid/gg/e ki

1962. szeptember 19.

a magyar kémikusok egyesülete és az országos atomenergia bizottság nemzetközi sugárkémiai tanácskozása szerdán tihanyban folytatta munkáját. az ülészen neves külföldi és hazai kutatóvegyészek a radioaktív sugárzás hatására a vizes oldatokban bekövetkező kémiai elváltozásokról tanácskoztak. az előadások érdekessége, hogy az elméleti és a gyakorlati munkával foglalkozó kémikusoknak több kérdésben is sikerült közös véleményt kialakítaniok és ez a továbbiakban jelentős segítséget ad mindkét „tudományág”, képviselőinek.

a magyar tudományos akadémia központi kémiai kutató intézetének munkatársai a korábbi feltételezéseket és részben a gyakorlati eredményeket megdöntő kísérletsorozatról számoltak be. laboratóriumaikban kiderítették, hogy a radioaktív sugárzás sokkal nagyobb „rombolást”, visz végbe a vizes oldatokban, mint ahogy eddig hitték. új elemző módszerekkel igazolták, hogy az izotóp-sugarak legalább kétszeres erőteljesebb hatásu változást hoznak létre, mert gyorsan szétbomlasztják a víz molekuláit. a szerkezeti egységet biztosító kötések felszakadnak a molekulák között és így kémiai reakcióra képes alkotóelemek keletkeznek a vízben. ezekhez rendkívül rövid idő alatt „beépülnek”, a környezetben lévő más vegyületek molekulái és új anyagcsoportok alakulnak ki. a kémikusok utaltak arra, hogy az emberi szervezetet jelentős részben víz alkotja és a különböző sugárbetegségeket minden bizonnyal a laboratóriumokban mesterséges körülmények között „lejátszott”, jelenség okozza. így például bebizonyosodott, hogy a sugárzással szétrombolt vízmolekulák „társulhatnak”, a fehérjékkel is és ez súlyos elváltozásokkal járhat.

a sugárzásnak a vizes oldatokra gyakorolt kémiai hatását érdekes módon próbálták a gyakorlatban hasznosítani - mint ahogy a szerdai ülészen a szovjet, a lengyel és a francia eredményeket ismertető előadásokból kitűnt. kísérleteik szerint műszakilag nincs különösebb akadálya annak, hogy a benzol vegyszer vizes oldatából izotópos sugarakkal keresett kémiai anyagot, fenolt alakítsanak ki.

/folyt. köv./
17.17/e

- 38 -

Rk

bb. 48. /új megállapítás... folyt./e

ez a módszer klasszikus értelemben vett vegyi átalakítást nem igényel, hiszen a sugárzás egymaga is „felépíti”, a fenolt-molekulákat, hasonló eredményekkel biztat a keresett mosószer-alapanyag, a zsírsav izotópos gyártása is. itt a kiinduló termékre irányuló sugárzás a jelenlevő levegő segítségével alakítja ki a zsírsavat, s így a gyártástechnológia több folyamatát feleslegessé tehetik.

a radioaktív sugárzás képes arra is, hogy szinte forradalmasítsa a modern mezőgazdaság nélkülözhetetlen anyagainak, a növényvédőszernek előállítását. a védőszer alapanyagát a gyártás során másik kémiai vegyülettel - klórral hozzák össze. a kémiai műveletben az anyag a kívánt mértékben átalakul, de a hasznos termék mellett jelentős mennyiségű vegyi hulladék keletkezik. a növényvédőszer szempontjából értéktelen anyag képződését megakadályozhatják, ha klórozás helyett radioaktív sugárzással alakítják át az anyagot. ilyenkor a végtermék száz százaléka hasznos anyagnak tekinthető, a klasszikus gyártás 5-6 százalékos eredményével szemben. /mti/

- . -

bb. 44. szabályozták a turistaházak éttermeiben felszámítható árakat

i tó/tr/e vg

1962. szeptember 19.

a kereskedelmi értesítő legutóbbi száma közli a belkereskedelmi miniszter utasítását, amely szabályozza a turistaházak éttermeiben felszámítható vendéglátóipari árakat. eszerint a turistaházak éttermeit b. vagy c. osztályba sorozzák. az utasítás részletesen ismerteti az osztálybesorolás szakmai és szolgáltatási feltételeit, meghatározza a turistaéttermek ételleinek, cukrászsüteményeinek, gyümölcsseinek fogyasztói árát és a naszonkulcsot, például az italokat a b. osztályu turista éttermekben a másodosztályu, a c. osztályuakban pedig a harmadosztályu éttermi árakon kell értékesíteni. a feketekávé ára egységesen szimplánál 1.60, duplánál 3.20 forint. a turistaházakban, turistaszállókban kizárólag étlapszerinti étkezés nyújtható, kivétel a vállalat központjában előre befizetett panziós étkezés. kötelező menü nincs.

a belkereskedelmi miniszter utasítása október elsején lép hatályba. /mti/

- . -

17.27/a

- 39 -

Rk

bb 46. megkezdődött a textilnyomó ipari tanuló-képzés - érettségizett fiúk még jelentkezhetnek e szakmára

1 sz/tr-Lm ki

1962. szeptember 19.

a than károly könnyűipari vegyészeti technikumban az új tanévtől kezdve megkezdődik a textilnyomó iparitanuló képzés. az új tagozat ünnepélyes megnyitója szerdán volt.

a pamutkikészítő ipar kulcsmunkahelyei közé tartozik a textilnyomás és a munka bonyolultsága, fontossága miatt szükségessé vált, hogy az új dolgozók iparitanuló képzés formájában sajátítsák el ezt a szakmát. érettségizett fiúk egy év alatt ismerkedhetnek meg a textilnyomás mesterségével. az iskola még elfogad kisszámú jelentkezőt. jelentkezni 1962. október 1-ig lehet a than károly könnyűipari vegyészeti technikum pamutkikészítő ipari tanuló szakán, 2. kerület, Lajos u. 1./mti/

--

bb 47. összpontosítsunk minden erőt az őszi betakarításra és a vetésre! - jó szervezéssel, ügyes kezdeményezésekkel, és ösztönző premizálással gyorsítják mindenütt a betakarítást

6 vid cs/j-Lm ká

1962. szeptember 19.

visszavonhatatlanul ősze fordult az idő, s ezzel elérkezett a mezőgazdasági termelés egyik legfontosabb és legszorgosabb időszaka a betakarítással és a vele egyidőben zajló, őszi szántás-veléssel. kívánatos, hogy az országban mindenütt ezekre, az idejükkel együtt a jövő esztendői eredményeket is döntően befolyásoló munkákra összpontosítsák a gépeket és a rendelkezésre álló kézi munkásokat, az idén rendkívül fontos, hogy a munkák jó megszervezésével, a mezei és a traktoros brigádok munkájának összehangolásával lehetőleg veszteség nélkül, s jó minőségben mielőbb feldolgozásra kerüljön minden termés. a betakarításhoz és a szántás-vetéshez országsszerte kedvező feltételeket teremtett az utóbbi napokban lehullott, helyenként bőséges csapadék. a nyírségben például 135 napig tartott a nyári és koraőszi aszály, s most az eső után a még „porba vetett”, rozs szépen kizöldült. meggyeszte a rozsot 15.000 holdon az őszi árpát 11.000, a búzát 1000 és a takarmánykeverékeket 6000 holdon érte földbe. jó eső. néhány nappal ezelőtt két traktor ereje is elegendő az ekék vagy a silókombájnok vontatására, most minden traktor külön munkába állhatott, s kedden már 1500 traktor dolgozott a szántás-vetésnél és a betakarításnál. az esőzés nyomán meggyorsult a burgonya betakarítása is: jelenleg mintegy 60.000 termelőszövetkezeti tag szedi a burgonyát, másfél millió mázsát máris prizmákba raktak.

/folyt. köv./
17.40/Lm

- 10 -

bb 47. /összpontosítsunk...1. folyt./Lm

a kisalföldön a kiadós esők után kétszeresére növekedett a kettős műszakban szántó traktorok száma. a következő napokban még tovább szélesítik a kettős műszakot. szolnok megyében a termelőszövetkezetek és a gépállomások egyrésze komplex munkaszervezést vezetett be. a karcagi termelőszövetkezetek például több ezer holonyi silókukoricát kombájnnal takarítanak be, s a kombájnok nyomában rögtön munkához látnak a talajművelő gépek, elsősorban ott, ahova őszi gabonafélék kerülnek. a gépállomási traktorok átcsoportosításával eddig a szántásnak mintegy 85 százalékaival végeztek. a törökszentmiklósi közös gazdaságokban táblánként kijelölik a vetési sorrendet, s ezeken a területeken két műszakban dolgoznak a szántótraktorok. a vetésre kerülő táblák nagyrészen máris befejezték az előkészítő munkákat.

borsod megyében a szélsőséges időjárás miatt legalább 3 nappal később a betakarítás. a mezőkövesdi járás termelőszövetkezetei most felmérték, hogy a közös állattálmány ellátására mennyi kukoricaszárat silóznak be, a többi kiosztották betakarításra a tagok között, akik ezt az értékes teletető takarmányt saját háztáji gazdaságukban használják fel. a mezőcsáti, továbbá a sátorajjúhelyi járásban, valamint a bodrogközben „menetrendet”, készítettek a vetőszántást végző brigádok számára. a gépállomások már valamennyi termelőszövetkezethez kiküldték a burgonyaszedő gépeket, de sok közös gazdaságban akadályozza a munkát az, hogy a gépek mellé szükséges 20-30 embert nem állítják munkába. a taktaköz közös gazdaságaiban, a cukorgyárakkal kötött megállapodásnak megfelelően, kijelölik a cukorrépa-táblákat, s felosztják szedésre a családok között.

tolna megye valamennyi termelőszövetkezetében közvetlenül is érdekeltté tették a tagokat a kukoricatermelésben: egyes helyeken a terven felül megtermelt mennyiség 50 százalékát, másutt az összermelés 10-15 százalékát adják ki prémiumként. a közös gazdaságok munkaerőmérleget készítettek, amelynél figyelembe vették a családtagokat is. meggyeszte mindenütt elkészítették a hetekre felbontott munkatervet. a gyors betakarítást szolgálja az a szövetkezeti határozat, amely szerint a természetben kifizetésre kerülő kukoricajuttatást csak a szár levágása után osztják ki.

békés megyében ugyancsak hatékony serkentési módszerek bizonyították a premizálás. az eleki lenin termelőszövetkezetben például a terven felüli termésért készpénzjutalmat adnak. a mezőkovácsházi új alkotmányban a kongresszusi versenyváltás főcélja a gyors és kifogástalan minőségű betakarítás. ennél a közös gazdaságnál több mint negyedmillió forint céljutalmat kapnak a verseny legjobbjai.

/folyt. köv./

18.00 rj.

bb 47. / összpontosítsunk..2.folyt./-lm

- hajdub-bihar megye csaknem 150. közös gazdaságában az ugynevezett nádudvari módszert alkalmazzák a tagság anyagi érdekeltiségeinek fokozására. azok a tagok, akik a kukoricatermelésben részt vettek, az össztermésnek 10-20 százalékát prémiumként kapják meg. ennek is köszönhető, hogy a rendkívül hosszú szárazság ellenére szinte mintaszerűen ápolták a kukoricaföldeket. a kukorica törését mindenütt megkezdték: elsősorban a kenyérgabona alá kerülő földekről takarítják le a termést.

a duna-tisza közének legnagyobb kukoricatermő vidékén, a bácskában, teljes erővel hozzáfogtak a kukorica töréséhez. a bajai járás vezetői szakemberei ütemtervet készítettek a betakarítás jó lebonyolítására. több helyütt családi brigádokat alakítottak a kukoricatörés idejére. összefognak a szomszédok, rokonok, ismerősök egy-egy nagyobb terület termésének betakarítására. a jó minőségű és idejében végzett munkáért a kukoricatörőket megjutalmazzák. /mti/

..-.-.

bb 49. a kongresszusi verseny eredményeiről tárgyalt a szakszervezetek csongrád megyei tanácsa

vid gg-lm ki

1962. szeptember 19.

a szakszervezetek csongrád megyei tanácsa szerdán kibővített ülést tartott a szegedi szakszervezeti székházban. az összegyűlt mintegy száz szakszervezeti aktivista az mszmp kongresszusi irányelveinek jelentőségéről és a kongresszusi munkaverseny eddigi eredményeiről tárgyalt.

az ülésen elhangzott beszámolóik alapján megállapítható, hogy a megye üzemeinek, vállalatainak több mint harminchétezer dolgozója jó eredményeket ért el a kongresszusi verseny eddigi szakaszában. sokat fejlődött a szocialista brigádmozgalom is. az idén kétszáz új munkacsapat mintegy tízezer tagja határozta el a cím megszerzését. az év első felében két és félezer újítás bevezetését javasolták a megye dolgozói, tizenhét százalékkal többet, mint a múlt év hasonló időszakában. a bevezetett újításokkal tizennévtíz forintot takarítottak meg a megye üzemeiben.

a kongresszusi verseny időszejében bevezetett újítások, a jobb munkamódszerek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a megye üzemeiben az első félévben 15.9 százalékkal, az elmúlt két hónapban pedig tizenkilenc százalékkal nőtt a termelés az előző év megfelelő szakaszához képest. a termésnövekedés hetven százalékban a termelékenység javításából származott. /mti/

..-.-.

18.10/a

- 42 -

PK

bb 50. hazaérkezett a plovdivi vásáron járt magyar kormányküldöttség

k sz/tm-lm cz

1962. szeptember 19.

a vasárnap megnyílt plovdivi nemzetközi vásáron nagy józsefné könnyűipari miniszter vezetésével résztvett magyar kormányküldöttség szerdán délután hazaérkezett. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren nevezl ferenc igazságügyminiszter, földi lászló, a könnyűipari miniszter első helyettese, zágor györgy, a külügyminisztérium főosztályvezetője, a külügyminisztérium, a könnyűipari minisztérium és az élelmiszerügyi minisztérium több képviselője fogadta. ott voltak a küldöttség fogadásánál a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének képviselői is. /mti/

..-.-.

bb 51. egerbe látogatott a kubai köztársaság magyarországi nagykövetségének tanácsosa

vid fm/n-lm fm

1962. szeptember 19.

oscar mas bringuez, a kubai köztársaság magyarországi nagykövetségének tanácsosa szerdán egerbe látogatott.

megtekintette a várost, felkereste a szomszédos noszvaj községet, majd résztvett és felszólalt egerben, a szakszervezetek megyei tanácsának székházában rendezett nagygyűlésen. /mti/

..-.-.

bb 52. időjárásjelentés

tm-lm cz

1962. szeptember 19.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 19-én, szerdán 19 órakor:

nívós idő

várható időjárás csütörtök estig: nívós idő, felhőátvonulások, legfeljebb a déli és keleti megyékben néhány helyen esővel, mérsékelt, változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 13-17 fok között. /mti/

..-.-.

19.25/lm

- 43 -

K

bb 47. / összpontosítsunk..2.folyt./-lm

- hajdub-bihar megye csaknem 150. közös gazdaságában az ugynevezett nádudvari módszert alkalmazzák a tagság anyagi érdekeltiségeinek fokozására. azok a tagok, akik a kukoricatermelésben részt vettek, az össztermésnek 10-20 százalékát prémiumként kapják meg. ennek is köszönhető, hogy a rendkívül hosszú szárazság ellenére szinte mintaszerűen ápolták a kukoricaföldeket. a kukorica törését mindenütt megkezdték: elsősorban a kenyérgabona alá kerülő földekről takarítják le a termést.

a duna-tisza közének legnagyobb kukoricatermő vidékén, a bácskában, teljes erővel hozzáfogtak a kukorica töréséhez. a bajai járás vezetői szakemberei ütemtervet készítettek a betakarítás jó lebonyolítására. több helyütt családi brigádokat alakítottak a kukoricatörés idejére. összefognak a szomszédok, rokonok, ismerősök egy-egy nagyobb terület termésének betakarítására. a jó minőségű és idejében végzett munkáért a kukoricatörőket megjutalmazzák. /mti/

bb 49. a kongresszusi verseny eredményeiről tárgyalt a szakszervezetek csongrád megyei tanácsa

vid gg-lm ki

1962. szeptember 19.

a szakszervezetek csongrád megyei tanácsa szerdán kibővített ülést tartott a szegedi szakszervezeti székházban. az összegyűlt mintegy száz szakszervezeti aktivista az mszmp kongresszusi irányelveinek jelentőségéről és a kongresszusi munkaverseny eddigi eredményeiről tárgyalt.

az ülésen elhangzott beszámolók alapján megállapítható, hogy a megye üzemeinek, vállalatainak több mint harminchétezer dolgozója jó eredményeket ért el a kongresszusi verseny eddigi szakaszában. sokat fejlődött a szocialista brigádmozgalom is. az idén kétszáz új munkacsapat mintegy tízezer tagja határozta el a cím megszerzését. az év első felében két és félezer újítás bevezetését javasolták a megye dolgozói, tizenhét százalékkal többet, mint a múlt év hasonló időszakában. a bevezetett újításokkal tizenhétmillió forintot takarítottak meg a megye üzemeiben.

a kongresszusi verseny időszakájában bevezetett újítások, a jobb munkamódszerek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a megye üzemeiben az első félévben 15,9 százalékkal, az elmúlt két hónapban pedig tizenkilenc százalékkal nőtt a termelés az előző év megfelelő szakaszához képest. a termelésnövekedés hetven százalékban a termelékenység javításából származott. /mti/

18.10/a

- 42 -

bb 50. hazakerkezett a plovdivi vásáron járt magyar kormányküldöttség

k sz/tm-lm cz

1962. szeptember 19.

a vasárnap megnyílt plovdivi nemzetközi vásáron nagy józsefné könnyűipari miniszter vezetésével résztvett magyar kormányküldöttség szerdán délután hazakerkezett. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren nevezl ferenc igazságügyminiszter, földi lászló, a könnyűipari miniszter első helyettese, zágor györgy, a külügyminisztérium főosztályvezetője, a külügyminisztérium, a könnyűipari minisztérium és az élelmezésügyi minisztérium több képviselője fogadta. ott voltak a küldöttség fogadásánál a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének képviselői is. /mti/

bb 51. egerbe látogatott a kubai köztársaság magyarországi nagykövetségének tanácsosa

vid fm/n-lm fm

1962. szeptember 19.

oscar mas bringuez, a kubai köztársaság magyarországi nagykövetségének tanácsosa szerdán egerbe látogatott.

megtekintette a várost, felkereste a szomszédos noszvaj községet, majd résztvett és felszólalt egerben, a szakszervezetek megyei tanácsának székházában rendezett nagygyűlésen. /mti/

bb 52. időjárásjelentés

tm-lm cz

1962. szeptember 19.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 19-én, szerdán 19 órakor:

nívós idő

várható időjárás esütörtök estig: nívós idő, felhőátvonulások, legfeljebb a déli és keleti megyékben néhány helyen esővel, mérsékelt, változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet esütörtökön 13-17 fok között. /mti/

19.25/lm

- 43 -

bb 53. jan smrek budapesten

tm-lm sr

1962. szeptember 19.

a magyar pen club meghívására szerdán budapestre érkezett jan smrek nemzeti díjas szlovák költő, petőfi, ady és józsef attila műveinek fordítója. smrek előreláthatólag két hetet tölt magyarországon, és felkeresi azokat a helyeket, amelyek az általa fordított magyar költők emlékéhez kapcsolódnak./mti/

bb 54. a hazafias népfront

tm-lm sr

1962. szeptember 19.

országos tanácsának székházában szerdán délután megbeszélésre gyűltek össze a moszkvai leszerelési és béke világkongresszuson résztvevő magyar delegáció tagjai. a találkozót szakasits. árpád, az országos béketanács elnöke nyitotta meg, majd dezséry lászló, az országos béketanács főtitkára tartott beszámolót, amelyhez számosan szóltak hozzá./mti/

-44-

-Vége -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume uca 6-7. Telefon: 165 400, 309 100

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1962. szeptember 20.

bb. 1. pénteken debrecenben sorsolják a lottót

i/kf/rj vg

1962. szeptember 20.

a lottó 38. játékheti sorsolását szeptember 21-én pénteken délelőtt 10 órai kezdettel debrecenben, az arany-bika szálló épületében tartja a sportfogadási és lottó igazgatóság./mti/

bb. 2. világhírű zenekarok, karmesterek és szólisták a téli bérleti hangversenyeken - david ojsztrah a szeptemberben induló zenei évad első külföldi vendégművésze.

i/fe/gk/rj sr

1962. szeptember 20.

véget értek a szabadtéri hangversenyek, néhány nap múlva megnyílnak a koncertteremek kapui. a zeneakadémia téli évszázados nagy hangversenyterme megszépülve várja a közönséget. a nyári szünetben eltávolították a néhol ujjnyi vastagságu kormot és port a falakról, s előtűnt a gazdag aranyozás. a világítást is korszerűsítették, hogy elűzzék a kellemetlen félnemélyt a zenekari helyekről. harminc gipsz-szobrász, díszítő, festő és aranyozó munkálkodott, hogy időre „ujjavarázsolja”, a főváros közkezdelt hangversenytermét, méltó keretet teremtsen a szeptember 27-én induló téli bérleti szezonnak, amely ezuttal a múlt évek szokásaitól eltérően februárig tart. ezt követi majd a tavaszi hangversenysorozat.

a korábbi évek jó tapasztalatai alapján az országos filharmónia az idén is több ezer zenekarvelőnek bérletben biztosítja a szebb-nél-szebbnek ígérkező hangversenyeket. ezen túlmenően egy további meglepetést is készített számukra: a koncertlátogatók kívánságuknak megfelelően állíthatják össze a három-hét- kilenc előadástól álló bérletssorozatot, maguk választhatják ki az óhajtott műsort, a művészt és a dátumot.

a bérleti hangversenyek első vendégeként a világ egyik legnagyobb hegedűművésze, david ojsztrah lép a közönség elé szeptember 27-én az erkel színházban ahol a magyar állami hangversenyzenekar kíséretével játszik. az ígéretes est karmestere kórody andrás lesz, a műsoron bach: c-dúr szvitje, mozart d-dúr hegedűversenye, wagner szvit és hindemith 1. hegedűhangversenye szerepel.

/folyt.köv./

RK